

SOA FA NISY FIARA

Lalàmpanorenana AN-TSARY

FRIEDRICH
EBERT
STIFTUNG

SOA FA NISY FIARA

Mpanatontosy : KMF-CNOE & NOVA STELLA
miaraka amin'ny : Friedrich Ebert Stiftung (F.E.S.)

Mpandrindra : Dr Jean-Aimé Raveloson

Nanao ny sary sy namorona ny tantara : PATOO Rabehoavy

Mai 2009

TENY FANOLORANA

Ny Lalàmpanorenana no lalana fototra eo amin'ny firenena iray. Ho an'iza nefa moa no anaovana fanovana na fanitsiana ny Lalàmpanorenana? Inona no antony anaovana izany ary amin'ny fomba ahoana no anaovana azy? Ny firosoana amin'ny fanovana Lalàmpanorenana any amin'ny tany anjakan'ny demokrasia dia tena voahevitra tsara sady atao ao anatin'ny fitadiavana ny marimaritra iraisana.

Taorian'ny nitsanganan'ny Repoblika fahatelo tamin'ny taona 1992 dia efa in-telo nasiampanitsiana tamin'ny alalan'ny Fitsapankevibahoaka ny Lalàmpanorenana eto Madagasikara: tamin'ny taona 1995, 1998 sy 2007. Ny Filohan'ny Repoblika isanisany no nampanao izany. Tamin'ireo Fitsapankevibahoaka roa farany (1998 sy 2007) ireo dia tsy nahafeno ny antsasamanilan'ny mpifidy (raha ny salanisa no jerena) ny olom-pirenena nandray anjara tamin'ny fifidianana ka nahazoana nanova andalana anjatony mahery tao amin'ny Lalàmpanorenana. Toa voafetra fotsiny ihany tao amin'ny samy manampahaizana ny adivevitra nisy tamin'izany. Ny fanovana farany natao tamin'ny Lalàmpanorenana (2009) dia nampandalovina tao amin'ny Antenimiera roa tonta. Ny Filohan'ny Repoblika ihany koa no nampanao an'io fanitsiana io.

Ny fanovana sy fanitsiana Lalàmpanorenana natao teto izany dia tsy nifotra tamin'ny fitadiavana ny marimaritra iraisana. Manontany tena ny mponina raha toa ka natao ho an'ny mpitondra fotsiny ihany ny Lalàmpanorenana. Maro ny Malagasy mahatsapa fa lavitra ny toejava-misin'ny tontolo iainany ary tsy misy akony eo amin'ny fiainany andavanandro ny Lalàmpanorenana.

Vokat'izao krizy pôlitika sy sosialy iainan'ny firenena izao dia zary vetin-dresaka ny fanovana Lalàmpanorenana. Tsy ambanin-javatra noho izany ny fandinihina ny Lalàmpanorenana mbola mihatra amin'izao fotoana izao.

Efa tamin'ny taona 2008 ny Friedrich-Ebert-Stiftung (FES) sy ny mpiara-miombon'antoka aminy no nanomboka ny famadihana ny Lalàmpanorenana ho "Lalàmpanorenana an-tsary". Nokendrena araka izany ny fanamorana ny famakiana sy fahazoana ny Lalàmpanorenana misy amin'izao fotoana izao. Dia-na tanora vitsivitsy tafara-dalana tamin'ny taksibrosy no tantaraina an-tsary": tanoran'ny taona 2009 lasa eritreritra sy manonofinofy ny "Madagasikaran'izy ireo" any aloha any.

Ny niangaly ny sary dia i Patoo Rabehoavy. Tanora mpahay lalàna avy ao amin'ny KMF/CNOE sy NOVA STELLA no nanao ny tan-tsoroka momba ny lalàna sy namatsy hevitra, niaraka tamin'ny SIMIRALENTA. Koa dia irina hampitsiry adivevitra sy fifanakalozan-kevitra eo amin'ny rehetra, indrindra fa eo anivon'ny tanora, izao fanehoana ny Lalàmpanorenana amin'ny alalan'ny sary izao.

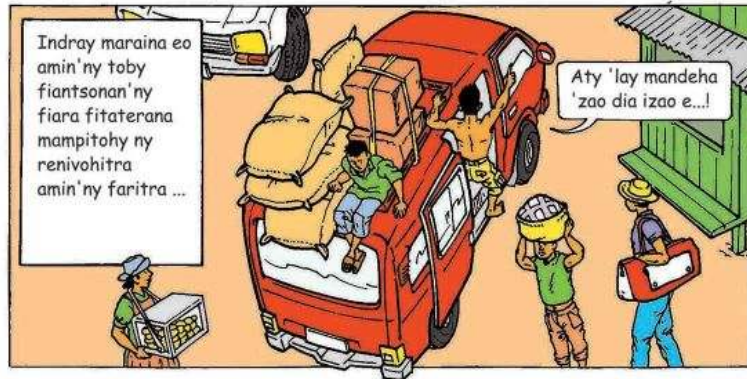
Ao anatin'ny fanovana Lalàmpanorenana dia tsy azo hidivirana ny fanaovana adivevitra mialohan'ny handaniana na tsia ny rijan-tenin'izay mety ho Lalàmpanorenana vaovao. Raha tsy izany dia ho latsaka an-davaky ny krizy indray ny firenena, krizy izay hovidiana lafolafo kokoa, toy ny famoizan'aina, ny tsy fifampitokisan'ny samy Malagasy sy ny tsy fahatokisan'ny firenana hafa an'i Madagasikara ary ny fahasimbana samy hafa tsy zary ho voatanisa.

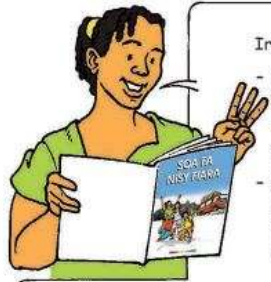
Anjaran'ny Malagasy no mamaritra ny maha-izy sy ny maha-izay azy. Anjarany ihany koa ny misafidy ny firafitra pôlitika heveriny fa mety aminy.

Natao hampiroborobo adivevitra ity boky ity. Hisy ny fanavaozana azy aorian'ny mety ho fanovana ny Lalàmpanorenana misy ankehitriny. Mazotoa àry mamaky!

Oliver Dalichau

Solontena maharitra ny Friedrich-Ebert-Stiftung eo Madagasikara
Antananarivo, mey 2009

Ireto famaritana tsotra telo ireto no omeko anao :

- **VOALOHANY** :
Ny Lalàmpanorenana dia fitambaran' ny lalàna voasoratra na tsia enti-mamaritra ny rafi-panjakana iray sy ny fahefampanjakana miaraka amin' ny fomba fampiharana azy.
- **FAHAROA** :
Lalàna hampiharina amin' ny tany sy fanjakana izy io ka tokony hiainga amin' ny hevitra lanin' ny maro an' isa vao ampiarina.

- **FAHATELO** : Lalàna faratampony amin' ny tany sy fanjakana izy ity, ary tokony mifanaraka aminy ny fampiarana ny lalàna hafa rehetra.

Nanaraka niditra i Setra

Tsy misy boky hafa ve any e...?

Makà toerana aloha ianao hanazavako azy e !
Izao izy ity ara-tantara :

Niainga ny fiara

Ndao amin' izay ary fa tsy misy andrasana intsony e !

Tsy maintsy maka solika isika, saoy tsy misy any aloha any.

Tokoy hisy tobin-tsolika tokoa isaky ny faritra rehetra. "Fampandrosoana mifandanja" voaresaka ato anaty boky ato izany...

Ny "Fampandrosoana mifandanja" hono dia manamafy ny firaisam-pirenenal

Mba ampio kely aho rankizy hijery ny tableau a !

Ary raha tsy mahay manisa aho...?

Tsy mahay manisa amin' ny ahoana ary? Fahalana ankapobeny anie izany e!

Sao variana amin'iny boky iny ianareo ka tsy voamarina ny solika narotsaka teo?

Marina tokoa izany fa aleo sirihako tsara aloha sao tsy ampy tokoa...

"Ezaka ho amin'ny ady amin'ny tsy fahamarinana, kolikoly, ny tsy fitoviana ary ny fanavakavahana". Tokony hifampatokony fa samy mpiara-belona!

Savaranananda

... ara-dalàna tsara ny tableau, afaka manainga isika e!

Lasa amin'izay isika.

Afatory daholo ny "Ceinture de sécurité" e! "Olom-pirenena mitovy mantsy isika rehetra eo anatrehan'ny Lalàna"

Dia roso tokoa ary ny dia ...

Hafa ihany ny mandeha fiara, mahita ny hakanton'ny zava-boary!

9

Rehefa "voatantana ara-drariny ny harena voajanahary" ao anatin'ny "fametrhana ny fitantanana mangarahara ny raharaham-panjakana" dia hovoatana araka ny tokony ho izy ny tontolo iainana.

Savaranananda

Fametrhana fitantanana mangarahara ahoana e? Tsy azoko?

"Tsy fisian'ny fitsabahana andraikitra sy ny maha-zava-dehibe ny fisarahan'ny fahefana telo", amin'izay dia tsy mitsabatsabaka ary amin'ny sehatrasa tsy azy ny tsirairay. Ianao ve izao mpandeha dia hibaiko an'ingahy saofera hoe : ataovy toy izao na toy izao ity fiara ity! Dia toy izany koa ny raharaham-pirenena.

Savaranananda

Nalefa ny cassette tao anaty fiara ...

"Soa fa nisy fiara e! mitety an'i Madagasikara, ... (MAHALEO)"

Izay ilay hoe "Iray tsy azo vakiana ny Firenena malagasy"

And. 1

10

Nisongadina teny amin'izay nolalovana ny fivoaran'ny faritra araka ny foto-drafitrasa mijoro : tranom-panjakana, tetezana, sekoly ...

Mba vizana koa izany biraom-pokontany izany!
Sa tany lavitr'andriana ka tsy misy miraharaha ?

Izay no ilana ny "Vondrombahoakam-paritra, mizaka tena ara-bola sy ara-pitantanana" manatsara ny faritra misy azy avy .

And. 2

Izao izany ilay hoe : mijery ifotony?

Izany mihitsy ilay hoe "Fifamenoana sy fiaraha-miasan'ireo Vondrombahoakam-paritra sy ny Fanjakana foibe eo amin'ny fampandrosoana".

And. 3

Inona foana ary izany resak'izy mitsamy ao aloha ao izany?

Mbola ilay boky foana e!
Izaho aloha tsy amin'izany e!

Roso ihany ny dia, tampoka teo ...

Olombelo tsy akoho saofera a ...!

Falyery ahomba mijanona kely! Mandreraka be ny resa-bokin'i Maeva.

Lalàna kely efa hifanarah'an'ny mpandeha taxi-brousse izay "Olombelo tsy akoho" izay! Na ety aza anie dia mitombona tsara ilay hoe : " Ny vahoaka izay ipoiran'ny fahefana rehetra no masimandidy"

And. 6

Nony tafavoaka ny fiara vao samy nahita fa hay misy karazan'olona maro samy hafa fiaviana tao anaty fiara tao.

Ho antsika rehetra ve iry soratra voalaza ery ambony iry hoe : "TOERANA VOAARO, MAHAVOASAZY" ?

Raha "fanjakana tandalàna" tokoa dia "mitovy ny rehetra na eo anatrehan'ny lalàna : hiarovana , na hifandiana, na hamaizana."

And. 7

"Tsy misy fanavakavahana na amin'ny lahy na amin'ny vavy, na amin'ny fari-pahalalana, na amin'ny fari-piainana, na amin'ny fiaviana, na amin'ny firazanana, na amin'ny finoana, na amin'ny tsy fitovian-kevitra". Samy manana fahalalahana fototra arovan'ny lalàna ...

And. 8

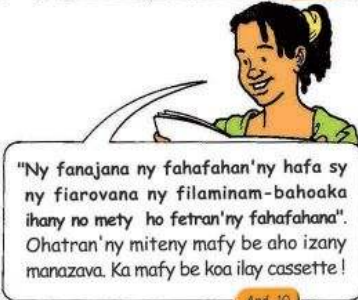
Tsy voatery hihaino ny tohin'ny fanazavanao iny boky iny ve izany aho ?

Izay ilay "fahafahana sy fahalalahana miteny, maneho hevitra, mifandray, manao gazety, miditra ho mpikambana na mamorona fikambanana, mivory, mivezivezy. Fahalalahana amin'ny fieritreretana sy ny finoana."

And. 10

Izaho anie liana amin'ny fanazavana sasantsasany ihany e ! Saingy te-hihaino hira ihany koa aho !

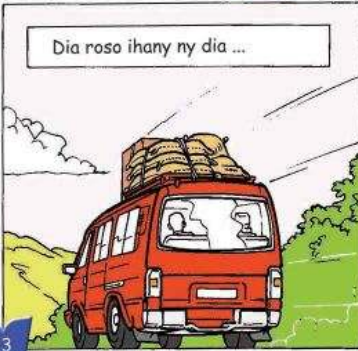

"Ny fanajana ny fahafahan'ny hafa sy ny fiarovana ny filaminam-bahoaka ihany no mety ho fetran'ny fahafahana". Ohatran'ny miteny mafy be aho izany manazava. Ka mafy be koa ilay cassette !

And. 10

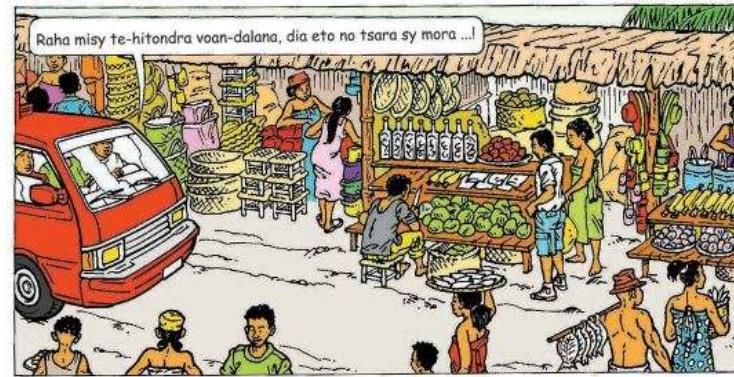

'Ndao ary hanainga, tsy misy adino an ...???

Dia roso ihany ny dia ...

13

Raha misy te-hitondra voan-dalana, dia eto no tsara sy mora ...!

Tandremo leisy fa misy mpivarotra gazety toy ny any andrenivohitra koa itsy !

"Zon'ny tsirairay ny hahalala vaovao, tsy misy sakantsakana koa ny fampahalalam-baovao amin'ny endriny rehetra" And. 11 Jereonao iray antenne iray, efa misy radio tsimiankina koa eto amin'ity faritra ity.

Ary be olona be eto nefa tsy andro tsena akory raha ny fijeriko azy. Izany ô ?

Misy olona avy amin'ny lafivalon'ny nosy eto, "mananjo hivezivezy sy hanori-ponenana manerana ny tanin'ny Repoblikan'i Madagasikara ny Malagasy rehetra. Tsy misy resaka fiaviana, na foko, na fari-piainana, na finoana."

And. 12

14

Nividianako voanio ianao ry MAEVA, tena tsara ny ranon'izy itony fa andramo anie e...!

Misaotra e! Tandremo tsy handena ny bokiko fa mbola tsy vitako ny fanazavako azy aminao an! Te-hiantso an-telefônina aho izany. Misy telefônina ary ve aty?

Ia! Misy taxi-phone itsy ampita itsy.

Jereo fa misy cabine kely, milay mihitsy.

Voahaja tokoa amin'izay ny "Zo amin'ny tsy fahazoana manao an-keriny na herisetra amin'ny tenan'ny olona, ny fanenany, ny fananany, sy ny tsiambaratelon'ny fifandraisany".

And. 13

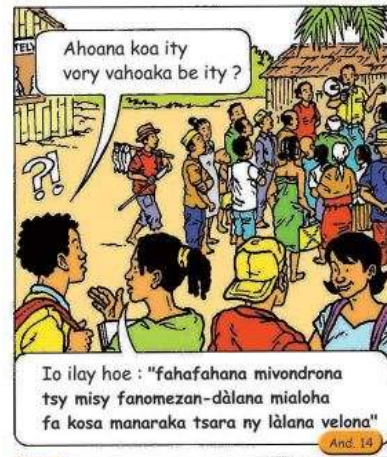
Tsy ratsy mihitsy ilay hevitra hoe : asiana cabine kely ny taxi-phone . Fa tsy voarara ve ireny taxiphone ireny e ? Toy ny manao fifaninanana tsy mendrika amin'ireo opérateur téléphone lehibe ?

"Ny lalàna no miantoka ny zo hitady ny rariny sy ny hitsiny ho an'ny olona rehetra ary tsy vato misaka izany velively ny tsy fahampian'ny fidiram-bola . Mbola iantohan'ny fanjakana ihany koa ny zom-piarovantena feno ary tsy azo hozongozonina eo anatrehan'ny antokom-pitsarana rehetra".

And. 13

Hiantso kely ny any an-tanàna aho aloha fa tsy misy fahana ny findaiko !

Ahoana koa ity vory vahoaka be ity ?

Io ilay hoe : "fahafahana mivondrona tsy misy fanomezan-dàlana mialoha fa kosa manaraka tsara ny lalana velona"

And. 14

Ka tsy resaka pôlitika indray izao no ao, nefa efa vita efa ela ny propagande sy ny fifidianana ?

Izay no "fahalalana hanangana antoko pôlitika fa kosa tsy manohintohina ny mahairay tsy mivaky ny firenena".

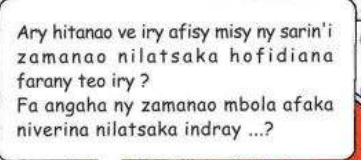
And. 14

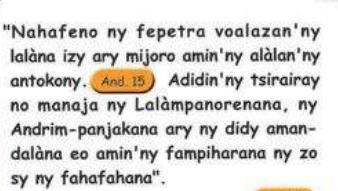
Ka tsy ny mpanohitra indray ve ireo e ?

Ka maninona nefa ...? "Afaka mijoro ho mpanohitra ara-pôlitika rehefa amin'ny fomba demokratika".

And. 14

Ary hitanao ve iry afisy misy ny sarin'i zamanao nilatsaka hofidiana farany teo iry ? Fa angaha ny zamanao mbola afaka niverina nilatsaka indray ...?

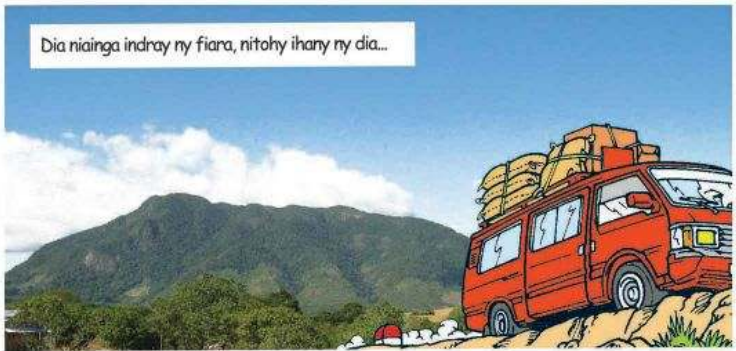

"Nahafeno ny fepetra voalazan'ny lalàna izy ary mijoro amin'ny alàlan'ny antokony. Adidin'ny tsirairay no manaja ny Lalàmpanorenana, ny Andrim-panjakana ary ny didy amandalàna eo amin'ny fampiharana ny zo sy ny fahafahana".

And. 16

Dia niainga indray ny fiara, nitohy ihany ny dia...

Tonga ny mitataovovonana, fotoana hisakafoanana.

Eto isika no misakafo, mahazo misafidy izay hôtely tiany hidirana an!

Aleo tonga dia ato e, sady toa misy isafidianana tsara ny laoka ato izany.

Mandrosoa tompoko ô!

Fotoana firavan'ny mpianatra koa ka feno ankizy mitandahatra mody ny arabe.

Ary efa tody hatraty koa ny fizarana ny kojakojam-pianarana!

Mba manjamaña daholo amin'izao ny fijery ny mpianatry ny sekolim-parjakana ao anatin'ireny akanjo vaovao ireny, miaraka amin'ilay kitapo.

Ato anatin'ity boky lazainareo fa vingitiko foana ity anie izany é! Tena mihatra ara-bakiteny : "Miantoka ny mahaizy azy sy ny mahaolona tsy ho voatohintohina sy ny fivelaran'ny tsirairay ara-batana, aratsaina, ara-pahamendrehana ny fanjakana".

And. 17

Oa zalahy! Hay ve ka mbôla nentiny am-pisakafoanana aty koa bokin'azy iny e!

Andao aloha ry ireto hanasa tanana fa efa ho tonga izao ny varintsika à!

Fotoana fohy avy eo : samy nahazo ny sakafo nafarany ny tsirairay ...

Misaotra tompoko...!

Mazotoa homana daholo ary é!

Mahay misarika olona be izy! Raha miampy "fiofanana arakasa" fotsiny izao dia tena vao mainka "PRO" sy tafa!

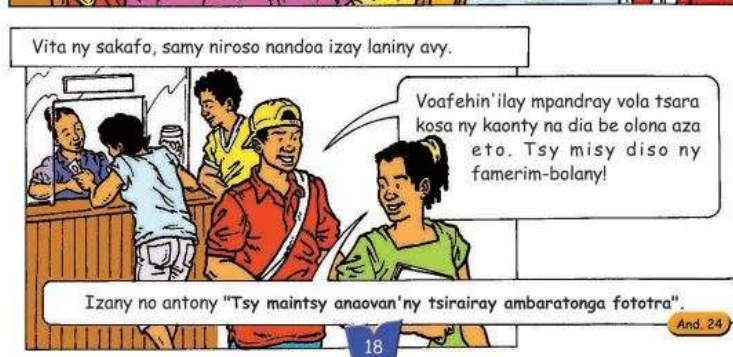
And. 23

Vita ny sakafo, samy niroso nandoa izay laniny avy.

Voafehin'ilay mpandray vola tsara kosa ny kaonty na dia be olona aza eto. Tsy misy diso ny famerim-bolany!

Izany no antony "Tsy maintsy anaovan'ny tsirairay ambaratonga fototra".

And. 24

Mbola manana antsasakadiny isika handevonan-kanina alohan' ny hiaingana.

Andao ary hitady mpivarotra voankazo hatao tsindrin-tsakafo é!

Ary misy hatraty lavitra aty ny sekoly tsy miankina an!

"Azo atao ny manarina azy ireny araka ny lalàna, tsy misy tombo sy ala eo amin'ny adidy sy zo azo takiana amin'izy ireo" And. 25-26

A zalahy e!
Fa angaha voatery ho any andrenivohitra ihany no andraisana izay ho mpiasam-panjakana. Iaina mihitsy ny olona avy amin'ny faritra hafa rehetra, mahafantatra kokoa ny zava-misy sy hiatrehana ny fampandrosoana sahana.

Nitetitety mpivarotra izy ireo ka nahita ny endriky ny tanàna

Oay, hitanareo ve io amin'ny affichage-n'ny biraom-panjakana io ?
"Misokatra ho an'ny rehetra ny fidirana ho mpiasam-panjakana ka ny fahaizana sy ny fahafaha-manao ihany no fepetra andraisana azy!" And. 27

Teo amin'ny mpivarotra voankazo izy ireo dia mbola nisafidy ny ranom-boanio ihany.

Izany ka vehivavy!

"Tsy tokony hisy ny tombo sy ala eo amin'ny asa aman-draharaha! Tsy ijerena ny mahalaky na mahavavy, na fiaviana na finoana, na resaka pôlitika" And. 28 Asa mitovy, tambiny mitovy" And. 29

Lehiben'ny sendikan'ny mpamboly voanio eto iny manangy iny!
Ny orinasa lehibe indrindra eto anie ka mpanodina voanio e!
Tsy fantatrareo ...?
"Malalaka rahateo ho an'ny mpiasa ny miditra anaty sendikà izay miaro ny tombontsoany". And. 31

Hay? Izahay mandalo fotsiny dia variana maka tsirony amin'ny ranom-boanio. Tsara kah ...!

"Ny sendikà no tena miaro ny zon'ny mpiasa ! Mampatsiahy ny fanjakana amin'ny fiaviana ny manana kilema ka tsy afaka mamokatra "; satria mivelona manodidina ny famokarana voanio daholo ny mponina eto, dia mba tsinjovina koa ny hafa é...!" And. 30

"Mandeha ho azy izany ny fandraisan'ny mpiasa anjara amin'ny famaritana ny fepetra sy fitsipika mifehy ny asa" And. 32

Misaotra betsaka ô!
Andao amin'izay ary hamonjy ny fiarantsika e!

Hivoaka ny tanàna ny fiara ka nandray lalankely manitsy mihazo ny lalam-pirenena. Teo anefa dia nanitsaka tapa-bÿ ny kodiarana ka vaky ...!

Oadray...! midina daholo isika fa vaky ny kodiarana ao aoriana. TTSSSSSSSS ...

Tsy efa mivonona amin'ny tranangan-javatra toy izao ve ny mpitatitra?

Soa fa OK tsara ny kodiarana fiandry!
Raha tsy izany dia asa fotsiny angamba ...

Raha tsy nanao hitsin-dalàna taty izao isika tsy vaky pneu
Misy soratra anie itsy hoe : Chemin privé ! Tsy ho voasazy koa izany raha tratra eto?

Mpandalo eto foana izahay taxi-brousse ; amin'izay dia tsy manodidina ka !
Sady ny tompon'io lalana io anie efa nanome "Servitude de passage" e.

"Tsara ho fantara ihany fa manana zo hiaro ny fananany manokana izay tsy azo esorina aminy raha tsy noho ny tombontsoam-bahoaka ny tompony". And. 34

Dia nifanome tanana teo ny rehetra ka tsy ela dia voasolo ilay kodiarana vaky

Misaotra nanome tanana fa mba vita haingana ny fanoalana kodiarana fa tsy niandry ahy hanao azy irery ianareo !

Endrika ara-bakitenin'ilay hoe : "Manana adidy isika handray ny andraikitra tandrify antsika fa tsy hiandry" And. 35 izao atao izao.

Ary araka ny reko tato ho ato dia toa lasa mandoa hetra koa ianareo mpamily itony? And. 36

Ia ! Sady arakaraka ny vola miditra Toy ny mpandraharaha rehetra e ...! And. 37

Voasolo ilay kodiarana vaky, dia nodiovin'ilay mpamily ny manodidina, nesoriny ny vato natao tohana :

"Adidy ny fanajana ny tontolo iainana, ny fananam-bahoaka, sy ny soatoavina ara-kolotsaina". And. 39

Ary matetika teny an-dalana dia ...

Nisy ny sakana nataon'ny mpitandro ny filaminana izay nanamarina ny taratasy rehetra momba ny fiara sy ny isan'ny mpandeha

Zandarimariampirenena, manaja anao tempoko!

Tao aoriana koa dia nisy fiarakodiam-panjakana iray izay nasaina nanao torak'izany ihany koa fa tsy nodinganina

Ara-dalàna avokoa ! Rehefa hiditra ilay renirano misy ny fiampitana baka ianareo dia mila mitandrina amin'ny hafainganam-pandeha, soava dia e...!

Misaotra betsaka sefo ô !

Mba tsy nila vòla ilay zandary ...??? Izy ireny mantsy no "Miantoka ny tsy fiandaniana" amin'ny mahafoloalindahy azy, Izay koa no nanakanany ny tao aoriana na dia fiamam-panjakana aza". And. 40

Mbola "Miandraikitra ny fampivoarana sy ny fiarovana ny zon'olombelona ihany koa" And. 40 izy ireny.

Tonga teo amoron' ilay renirano lehibe hiampitana amin'ny baka

Midina daholo ny mpandeha amin'izay mora ny fiakaran'ny fiara ao ambonin'ny baka.

Dia naroso hifanandrify tsara amin'ireo tetezana kely miampita ao anaty baka ilay fiara.

O ry zalahy e ! Aleo iray ihany no mi-guider ahy sao manahirana eo !

Ho loza tokoa raha samy miseho handray andraikitra hibaiko ny chauffeur eto daholo !

Alefa ! Mahitsy fotsiny

Ohatry ny fisarahan'ny fahefana io. "Telo ny andrim-panjakana misy : Filohan'ny Repoblika, Antenimieram-pirenena sy Antenimierandoholona, Fitarana avo momba ny lalampanorenana. Hamafisina ny tsy tokony hisian'ny fitsabahana andraikitra amin'ireo telo ireo". And. 41

Izay aho vao mba nahalala izany, ny ahy rehefa mpitondra dia nataoko hoe : "Manampahefana" !

Ianao anie manampin-tsofina nefa hay be ny zavatra mbola tsy hainao e...!

Nisosoa mora ny baka rehefa tafakatra avokoa ny fiara sy ny mpandeha rehetra

Tsy mandoa saran'ny fiampitana izany izy ireo fa mandeha maimaimpoana?

Ary ireto tafaraka baka amintsika ireto koa ireo mpiasam-panjakana mandeha tamin' ilay fiara nosakanan'ny zandary taorinantsika!

Dia averiko foana fa be ny zavatra hita ato "Lalàna no mametra ny tambin-karama sy ny tombontsoa ho an'ny olona voatendry na voafidy hamita iraka na hiasa ao amin' ireo Andrimpanjakana **And. 42** fa tsy izay tian'izy ireo atao akory" Mba vakio ihany ity!

Tafita soa teny ampita ny rehetra : nidina ny fiara sy ny olona

Rehefa lehibe aho ka lasa mpitondra ambony sy be karama dia hividy baka. Tena bizina be eto raha ny isan'ny olona sy ny fiara mifamezivezy no jerena ...!

"Tsy tokony ho lasa loharanon-karena tsy ara-drarin'ny fitaovana ampiasaina ho amin'ny tombontsoa manokana ny asa sahanina eo amin'ny Andrimpanjakana" **And. 43**

Izany no antony tokony anaovan'ny mpitondra isan-tsokajiny fanambaram-pananana.

Miteraka fanalàna na fampitsaharana azy amin'ny andraikiny izany raha miseho!

Mino aho fa na ny Filohan'ny Repoblika koa aza dia vaokasik'izany.

Fa tsy mety hahafinaritra ve any aoriana any hoe : i Tsangy ilay niara-nianatra tamiko anie ka lasa Prezidan'ny Repoblika e ...! HA ! HA ! HA !

Fa mialohan'ny fitohizan'ny tantara aloha dia tsara raha ampahafantariko anao ny Andrimpanjakana telo misy eto amintsika

I : Ny Filohan'ny Repoblika sy ny Governemanta

Ny Filohan'ny Repoblika
Raha fintinina amin'ny fomba fijery tsotra dia izy no vovonana miaro ny Lalàmpanorenana sy ny Repoblika.

Ny Governemanta
Mpitantana sy mpanatanteraka ny fandaharan'asan'ny fanjakana amin'ny ankapobeny.

Ny Governemanta dia ahitana ny Praiminisitra sy ireo Minisitra. Ny Governemanta no mampiasa ny sampandraharahan-panjakana. **And. 62**

Ny Praiminisitra no mitarika ny Filankevitry ny Governemanta, eo izy no mamaritry ny fampiharana ny pôlitika ankapoben'ny Fanjakana sy manapaka ny fepetra ho raisina hanatanterahana izany. **And. 65**

26

II: Ny Antenimierampirenena sy ny Antenimierandoholona no Andrimpanjakana miandraikitra ny asa fanaovan-dalàna eo anivon'ny fanjakana

Antenimierampirenena

Fidin'ny daholobe hiasa mandritry ny dimy taona amin'ny alalan'ny latsa-bato mivantana ny mpikambana ao amin'ny Antenimierampirenena ka izay mahazo vato be indrindra no lany. *Solombavambahoaka no iantsoana azy ireo.* **And. 67**

Mivory ara-potoana tsy misy fepetra indroa isan-taona ny Antenimierampirenena. Ferana ho enimpolo andro ny fotoam-pivoriana isanisany. **And. 72**

Tsy misy solombavambahoaka azo enjehina, karohina, samborina, tazonina am-ponja, na tsaraina noho ny hevitra naposany na latsa-bato nataony teo am-panaovana ny asany. **And. 70**

Antenimierandoholona

Loholona no iantsoana ireo mpikambana ao amin'ny Antenimierandoholona. Dimy taona no fe-potoana iasany. **And. 77**

Mivory tsy misy fepetra mandritra ny fivoriana ny Antenimierampirenena ny Antenimierandoholona. **And. 81**

Maka ny hevitra ny Antenimierandoholona ny Governemanta ary ny fandaminana ny faritra. **And. 80**

Ny FITSARANA AVO MOMBA NY LALAMPANORENANA no fahatelo amin'ny Andrimpanjakana

III: Ny Fitsarana Avo momba ny Lalampanorenana
Mitsara sy mamoka didy raha misy ny fifandirana eo amin'ny Andrimpanjakana misy, ary manapa-kevitra ihany koa amin'ny tranangan-javatra rehetra ka mivaona amin'ny Lalampanorenana.

Ny Fitsarana Avo mombany Lalampanorenana no

1° mitsara raha mifanaraka amin'ny Lalampanorenana ireo fifanekena iraisam-pirenena, lalàna, hitsivolana, ary ireo didy aman-tsipika ataon'ny Fahefana foibe.

2° mitsara fifandiram-pahefana eo amin'ny Andrimpanjakana roa na maromaro, na eo amin'ny Fanjakana foibe sy Vondrombahoakam-paritra itsinjaram-pahefana.

3° mitsara ny olana mikasika ny fizotran'ny fitsapan-kevi-bahoaka, ny fifidianana ny Filohan'ny Repoblika ary ny fifidianana Solombavambahoaka sy ny Loholona.

And. 112

Izany ny amin'ireo Andrimpanjakana telo fa tsy tokony hadino koa ny fisian'ny Vondrombahoakam-paritra itsinjaram-pahefana

Ireo vondrombahoakam-paritra itsinjaram-pahefana no sehatra eo amin'ny rafim-pitondrana ahazoan'ny olom-pirenena mandray anjara mivantana amin'ny fitantanana ny raharaham-bahoaka. Miantoka ny fanehoana izay fahasamihafana misy eo amin'izy ireo sy ny mampiavaka azy. **And. 134**

Ny Faritra sy ny Kaomina no Vondrombahoakam-paritra itsinjaram-pahefana eto amin'ny tanin'ny Repoblika. **And. 138**

Mitondra tena malalaka ireo Vondrombahoakam-paritra itsinjaram-pahefana amin'ny alàlan'ny antenimierany. **And. 139**

Dia faritako teatra lasa ny tomba ny FARETRA sy ny KADMINDINA

Ny Faritra na REGION

Olom-boafidy no mitarika ny rantsanangaika misahana ny asa mpanatanteraka ao amin'ny faritra

Izy no tampon' andraikitra amin'ny fampiharana ny hetsika fampandrosoana ao amin'ny faritra indrindany.

Izy no lehiben'ny fitantanana-draharaha ao amin'ny faritra misy azy.

Art. 143

Ny Kaominina na COMMUNE

Ny Kaominina na vondrombahoaka-paritra itinjaram-pahefana fatatra Misakajy ho ambanivohitra

na ambanivohitra ny kaominina araka ny isan'ny mpanina ao aminy.

Art. 144

Liana tanteraka i Tsangy ka tsy nanaiky raha tsy nahazo ny toeran'i Setra izay eo akaikin'ny Maeva

Fantaro tsara aloha ny andraikiny é! Andraso fa tanisaiko tsotsotra aminao :

Izy no filoham-panjakana

: mitandro voalohany ny fanajana ny Lalàmpanorenana,
: miantoka ny mahairay tsy mivaky ny Repoblika,
: miantoka ny maha-ara-dalàna ny fizotran'ny fahefana rehetra,
: miantoka ny fahaleovantenam-pirenena sy ny mahairay tsy anombinana ny tanindrazana

Zahao Art. 44

Izy dia fidin'ny vahoaka mivantana

: dimy taona manomboka amin'ny fanaovany fiananana no fe-potoana iasany
: tsy maintsy mizaka ny zom-pirenena malagasy ny ray sy reniny
: feno 40 taona farafahakeliny
: tsy maintsy manao fiananana alohan'ny handraisany ny asany ka asongadina ny votoatin'izany
: tsy mampirafy ny asa maha-filoham-pirenena azy amin'ny asa hafa,
: tsy afaka miteny amin'ny anaran'ny antoko nihaviany

Zahao Art. 45

Izy dia azo ampiatoana amin'ny asany raha toa ka

: ambaran'ny Fitsarana avo fa misy antony tsy fahafahana miasa maharitra, na miserana
: mamadika tanindrazana na tsy manaja miverimberina ny lalàm-panorenana, ny Fitsarana avo no mitsara azy ka ny fanonganana no mety ho sazy hihantra aminy, ny antenimiera roa tonta no afaka miampanga azy amin'ny alalan'ny latsa-bato.

Zahao Art. 51

Fa ny fahefana ananany no tsy haiko amin'ny antsipirihany...!

Omeko ho fanatrao, ireto avy :

Izy dia manana fahefana

: hanendry ny praiministra sy hampitsahatra azy amin'ny asany
: hanendry ny mpikambana ao amin'ny governemanta

: hitarika ny filan-kevitra ny ministra sy manao sonia hitsivolana sy didim-panjakana nolainana
: hanendry ireo olona hitana toerana ambony eo amin'ny asam-panjakana
: hampanao fitsapan-kevi-bahoaka
: hanorina sy hanapaka ny pôlitika ankapobeny arahin'ny fanjakana.

Zahao Art. 54

. Izy no hampanan-kery ny lâlana, laniera telo volana aorian'ny nampitan'ny Antenimierampirenena.
 . Izy dia manana fahefana handrava ny Antenimierampirenena raha misy antony mari-pototra
 . Izy no afaka manambara ny fisian'ny toe-javatra mampihotakotaka

Zahao And. 58

Marina raha misy hotadidiko izany, tsy maintsy hila an'iny boky iny ihany izany koa ...

Manamarika ny fidirana ny tanàna ny soratra lehibe milaza ny anaran'ny kaominina

Tongasoa isika é ...!

Iny soratra iny izany no mariky ny Fari-tany ? ... HA! HA! HA!

Tsy sanatria zarazarao hanjakana fa FITSINJARAM-PAHEFANA ... !

And. 134

Hitantsika tsara hoe manomboka eto ity faritra ity, manana ny mampiavaka azy izy, mahatapa-tena ara-pitondrana sy ara-bola : ka manao ezaka hampandrosoana ny azy manokana.

31

Tokony ha vonona tokoa isaky ny faritra raha te -handroso ka hampihatra ilay hoe : "Vondrombahoakam-paritra itsinjaram-pahefana".

And. 136

Dia oaina be eo izany izay tsy mahavita ny azy?

Ka ilay rafi-pitondrana anie dia "Ny tsirairay mihitsy no mandray anjara mivantana amin'ny fitantanana ny raharaham-bahoaka" fa tsy ny mpitondra ao an-toerana fotsiny é!

Ny mponina ao amin'ilay faritra izany no miantoka ny fanehoana ny mampiavaka azy.

Vahoaka mivondrona amin'inona indray moa izy teo...?

VONDROMBAHOAKAM-PARITRA hoy aho, ny faritra sy ny kaominina ihany izany é!

And. 139

Dia ao anatin'ny inona no sokajiny raha ara-pahefana ?

"Rafitra mpanatanteraka izy, izay no neken'ny lalàna ho azy avy ao amin'ny Antenimierampirenena".

Ary raha mamoaka na mandray fanapahan-kevitra izy? Sa mijanona ho azy ao amin'io faritra io ihany?

Afaka manao izany izy fa tsy mifanohitra amin'ity Lalàmpanorenana ity izany.

Tsy mitranga aty ve tsindraindray ilay hoe : "Izay tiako ihany io ...?"

"Misy solontenan'ny fanjakana foibe aty manao fanaraha-maso ny zavatra notinapaky ny Vondrombahoakam-paritra"

And. 140

Manomboka liana amin'ilay bokinao ihany aho! Hay ve tsy mahamonamonaina araka ny niheverako azy ilay Lalàmpanorenana é...!

32

Nijanona ny fiara, efa nitangorona ny mpibata entana sy ny havana mitsena ireto mpandeha avy lavitra. Nivoaka ny fiara ny rehetra.

Misaotra r'ingahy chauffeur fa tonga soa aman-tsara isika rehetra!

Tsy misy fisaorana, fa hono ho aho, AIZA R'IKALAKELY NO MBA METY HAHITAKO INY BOKY KELY NIFANDIRANAREO HATRANY AM-PIAINGANA INY?

Tapitra!

... ara-tantara :

Na dia mbola tsy nanana Lalàmpanorenana an-tsoratra aza i Madagasikara dia Fanjakana nahaleo tena talohan'ny nandraisan'i Frantsa ny fitondrana teto.

Teo ambany fiarovan'i Frantsa i Madagasikara tamin'ny 1885 ka hatramin'ny 1895, Zanatany frantsay tamin'ny 1896 ka hatramin'ny 1946 ary tany frantsay ivelan'ny fiandranomasiny tamin'ny 1946 ka hatramin'ny 1958 : nandritra ireo vanimpotoana ireo dia niankina tamin'i Frantsa ny lalàna nampiharina teto ary tsy nanana Lalàmpanorenana azy manokana i Madagasikara.

Nolavin'ny Antenimierampirenena frantsay ny volavolan-dalàmpanorenana : « Madagasikara Fanjakana federaly » natolotry ny Depiote malagasy roa : Raseta sy Rabemananjara tamin'ny taona 1946.

Hatramin'izao dia miisa enina ny Lalàmpanorenana an-tsoratra nampiharina teto amintsika : nisy ny lalàna fototra vonjimaika toy ny tamin'ny 14 oktobra 1958 sy tamin'ny 07 novambra 1972.

Ny Lalàmpanorenana izay natao haharitra dia mazàna nasiam-panitsiana hatrany :

- * ny Lalàmpanorenana tamin'ny 29 aprily 1960 ohatra dia nasiam-panitsiana in'efatra ,
- * ny Lalàmpanorenana ny Repoblika fahatelo dia nasim-panitsiana indray mandeha (tamin'ny 1995) nandritry ny fitondran'ny filoha Albert Zafy,
- * indray mandeha (tamin'ny 1998) nandritry ny fitondran'ny filoha Didier Ratsiraka,
- * ary indroa miantaona (tamin'ny 2007 sy 2008) nandritry ny fitondran'ny filoha Marc Ravalomanana

Ny Lalàmpanorenana tamin'ny 31 desambra 1975 no tsy nasiam-panitsiana mihitsy mandram-panova azy taorian'ny fihetseham-bahoaka ny taona 1991.

Ny vahoaka malagasy masi-mandidy no manambara ireo rehetra voalaza ao anatin'ny Lalàmpanorenana ankehitriny. Andraikitra ny olom-pirenena tsirairay ny mahafantatra ny votoatin'ny Lalàmpanorenana sy ny manara-maso ny fampiharana azy eo amin'ny fiainam-pirenena.

LALAMPANORENAN'NY REPOBLIKAN'I MADAGASIKARA

Didim-panjakana laharana faha: 01-HCC/AR tamin'ny 27 Aprily 2007,
(Gazetim-panjakana laharana faha: 3104 tamin'ny 03 May 2007, pejy:
2897-2923)

Nasiam-panovàna araka ny Fanapahana laharana faha: 04- HCC/ D.3
tamin'ny 19 Janoary 2009,
(Gazetim-panjakana laharana faha: 3236 tamin'ny 19 Febroary 2009 pejy:
922-923)

SAVARANONANDO

Ny Vahoaka Malagasy masi-mandidy,

Hentitra amin'ny fanapahan-keviny hampandroso sy hampiroborobo ny fiaraha-monina marolafy, manaja ny fahasamihafana, ny harena mbamin'ny havitrihana ananan'ireo soatoavina ara-panahy sy fitsipi-piainana aman-kolontsaina anaty fiaraha-monina, isan'izany ny momba ny fihavanana sy ny finoana an'Andriamanitra Andriananahary ;

Resy lahatra fa ny Fokonolona, nalamina ho Fokontany, no sehatra hifanakalozana sy hifampierana amin'ny fandraisan' anjara mavitriky ny olom-pirenena ;

Mahatsapa ny maha zava-dehibe ny soa tsy manam-paharoa ireo loharanon-karena toa ny biby amam-borona, ireo zava-maniry sy ireo harena ankibon'ny tany izay manana fiavahany betsaka araka izay namatsian'ny natiora an'i Madagasikara azy ka tsy maintsy tandrovina ho an'ny taranaka ho avy ;

Noho ny toerana misy azy ara-politika ato anatin'ny faritra manodidina sy ny fandraisany anjara raikitra antoka eo amin'ny fifarimbonan'ny firenen-tsamihafa, ka andraisany ho toy ny nataony :

- ny Dina iraisam-pirenena momba ny Zon'olombelona ;
- ny Dina Afrikana momba ny Zon'olombelona sy ny vahoaka ;
- ny Fifanekena momba ny Zon'ny Vehivavy sy ny Ankizy;

izay samy raisina ho isan'ny lalàna velona eto amin'ny taniny ;

Noho ny fivelaran'ny maha izy sy ny maha azy ny tena sy izay mampiavaka ny tsirairay no azo antoka ho fanoitra mandaitra ho an'ny fampandrosoana voakendry, mirindra sy maharitra, ka ny fenitra làlan-kizorana dia iaraha-manaiiky fa :

- ny fitandroana ny fandriampahalemana sy ny fifanohantohanana zary famantarana azo tsapain-tànana ny firaisam-pirenena eo amin'ny asa fanatanterahana ny teti-pampandrosoana mifandanja eo amin'ny lafiny rehetra ;
- ny fanajana sy ny fiarovana ny fahalalahana fototra zakain'ny besinimaro sy ny tsirairay ;
- ny fananganana Fanjakana tan-dalàna izay hahatonga ny mpitondra sy ny entina samy ho voafehin'ny fitsipi-dalàna mitovy eo ambany fanaraha-mason'ny fitsarana mahaleotena ;
- ny ady hamongorana ny tsy fahamarinana, ny kolikoly, ny tsy fitoviana sy ny fanavakavahana amin'ny endriny rehetra ;
- ny fitantanana amim-pahamalinana sy araka ny rariny sy hitsiny ireo harena voajanahary ilain'ny fampandrosoana ny olombelona ;

- ny fomba ampiharana ny mangarahara eo amin'ny fitantanana ny raharaham-panjakana ;
- ny fisarahana sy fifandanjan'ny fahefana tantanina sy ampiharina araka ny fomba demokratika ;
- ny fampiharana marina ny fitsinjaram-pahefana ;

Dia manambara :

LOHATENY VOALOHANY NY FOTO-KEVITRA FOTOTRA

Andininy voalohany- Firenena iray ny Vahoaka Malagasy ka mivondrona ho Fanjakana masimandidy, tokana sy repoblikana.

"Repoblikan'i Madagasikara" no anarana entiny.

Ny demokrasia no fototra iorenan'ny Repoblika.

Eo amin'ny faritry ny tany eken'ny lalàna iraisam-pirenena ho azy no maha masimandidy azy. Tsy misy mahazo manohintohina ny maha iray tsy anombinana ny tanin'ny Repoblika.

Andininy 2- Voarindra ho Vondrombahoakam-paritra itsinjaram-pahefana ny Repoblikan'i Madagasikara, ary iantohan'ny ny Lalàmpanorenana ny fizakantenany ara-pitantanan-draharaham-panjakana sy ara-bola.

Miara-miasa amin'ny Fanjakana foibe ho amin'ny fampandrosoana ny Firenena ireo Vondrombahoakam-paritra ireo.

Andininy 3- Tsy azo amidy na atao antoka na atakalo ny tanin'ny Repoblikan'i Madagasikara.

Andininy 4- "Tanindrazana - Fahafahana - Fandrosoana" no filamatry ny Repoblikan'i Madagasikara.

Ny fanevany dia saina telo soratra : fotsy, mena, maitso vita amin'ny tsivalana telo mahitsizoro mitovy refy ka ny voalohany fotsy ary mitsangana manaraka ny tahon-tsaina, ny roa hafa mandry ka ny mena ambony ary ny maitso ambany.

"Ry Tanindrazanay Malala ô !" no hiram-pirenena.

Ny lalàna no mametra ny fitombokasem-panjakana sy ny mari-piandrianan'ny Firenena.

Ny teny malagasy no tenim-pirenena.

Ny teny malagasy, frantsay ary anglisy no teny ofisialy.

Andininy 5- Antananarivo no renivohitry ny Repoblikan'i Madagasikara.

Andininy 6- Ny Vahoaka izay ipoiran'ny fahefana rehetra no masimandidy ka mampiasa izany amin'ny alalan'ny solontenany lany amin'ny fifidianana andraisan'ny rehetra anjara, mivantana na tsy mivantana na koa amin'ny alàlan'ny Fitsapan-kevi-bahoaka. Tsy misy ampahany amin'ny vahoaka na olon-tokana mahazo manendry tena hampiasa izany fahefana feno izany.

Mpifidy avokoa, araka ny fepetra voatondron'ny lalàna, ny olom-pirenena lahy sy vavy mizaka ny zon'ny isam-batan'olona sy ny zo politika.

Didim-pitsarana raikitra no hany mahavery ny zo maha-mpifidy.

Andininy 7- Ny Lalàna dia maneho ny safidim-bahoaka. Mitovy ny olona rehetra eo anatrehan'ny Lalàna, na izy natao hiarovana, na izy natao handidy, na izy natao hamaizana.

Andininy 8- Mitovy zo ny olona rehetra eo anatrehan'ny Lalàna: samy manana fahalalahana fototra arovan'ny Lalàna ary tsy misy fanavakavahana na amin'ny maha-lahy na amin'ny maha-vavy, na amin'ny fari-pahalalàna, na amin'ny fari-piainana, na amin'ny fiaviana, na amin'ny firazanana, na amin'ny finoana, na amin'ny tsy fitovian-kevitra.

LOHATENY II NY AMIN'NY FAHALALAHANA SY NY ZO AMAN'ANDRAIKITRY NY OLOM-PIRENENA

Zana-dohateny voalohany

Ny amin'ny zo aman'andraikitra ny isam-batan'olona sy ny zo politika

Andininy 9- Ny Lalàna no mandamina ny fampiasana sy ny fiarovana ny zon'ny tsirairay sy ny fahalalahana fototra.

Andininy 10- Malalaka, iantohana ho an'ny rehetra ary tsy azo ferana raha tsy ho fanajana ny fahafahana sy ny zon'ny hafa sy noho ny tsy maintsy hiarovana ny filaminam-bahoaka : ny maneho hevitra sy miteny, ny fifandraisana, ny fanaovan-gazety, ny fidirana ho mpikambana na fanorenana fikambanana, fahafahana mivory, mivezivezy, fahalalahana amin'ny fieritreretana sy ny finoana.

Andininy 11- Manan-jo hahalala vaovao ny tsirairay.

Tsy misy sakantsakana ny fampahalalam-baovao amin'ny endriny rehetra.

Ny lalàna sy ny fitsipi-pitondran-tena arak'asa momba ny fampahalalam-baovao no mamaritra ny fahalalahany sy ny andraikiny.

Andininy 12- Ny olom-pirenena Malagasy dia manana zo handao sy hiverina antanindrazana araka ny fepetra voatondron'ny lalàna.

Zon'ny tsirairay ny mivezivezy sy manorim-ponenana ankalalahana manerana ny tanin'ny Repoblika, rehefa voahaja ny zon'ny hafa sy ny fepetra faritan'ny lalàna.

Andininy 13- Iantohana ny olona tsirairay amin'ny tsy fahazoana manao an-keriny na herisetra amin'ny tenany, ny fonenany sy ny tsiambaratelon'ny fifandraisany.

Tsy misy fisavan-trano na toerana azo atao raha tsy alalana omen'ny lalàna ary araka ny baiko an-tsoratra nomen'ny fahefana mpitsara afaka manao izany, afa-tsy amin'ireo izay tratra ambodiomy.

Tsy misy olona azo enjehina na samborina na tanana am-ponja raha tsy noho ny anton-javatra voafaritry ny lalàna ary araka ny fomba voalazany.

Tsy misy olona azo sazina raha tsy araka ny lalàna navoaka hanan-kery alohan'ny nanaovana ilay fihetsika mahavoasazy.

Tsy misy olona azo sazina indroa noho ny toe-javatra iray efa nanamelohana azy.

Ny Lalàna no miantoka ny zo hitady ny rariny sy ny hitsiny ho an'ny olona rehetra ary tsy vato misakana izany velively ny tsy fahampian'ny fidiram-bola aminy.

lantohan'ny Fanjakana ny zom-piarovan-tena feno sy tsy azo hozongozonina eo anatrehan'ny antokom-pitsarana rehetra, amin'ny dingana rehetra eo amin'ny fizotry ny ady, manomboka hatrany amin'ny famotorana mialoha eo anatrehan'ny polisy na ny fanpanoavana.
Heverina fa tsy meloka izay mety ho voampanga mandram-pilazan'ny fitsarana mahefa fa meloka izy.

Andininy 14- Zon'ny olom-pirenena rehetra no mivondrona an-kalalahana, tsy misy fanomezan-dalana mialoha, ao anaty fikambanana, nefa tsy maintsy manaraka ny fepetra voasoritra ny Lalàna.

Toy izany koa ny momba ny fananganana antoko pôlitika.
Na izany aza anefa dia raràna ny fikambanana na antoko politika izay manohintohina ny maha iray tsy mivaky ny Firenena na ireo manindrahindra ny fanjakazakana na ny fanavakavahana ara-poko na ara-pinoana.
Mandray anjara amin'ny fanehoana safidy ny antoko pôlitika ; zon'ny vitsy an'isa no mijoro ho mpanohitra amin'ny fomba demôkratika.

Andininy 15- Manana zo hilatsaka hofidina amin'ireo fifidianana rehetra voalazan'ity Lalàmpanorenana ity ny olom-pirenena tsirairay avy rehefa mahafeno ny fepetra voatondron'ny lalàna, ankoatra izay voalazan'ny andininy faha-46 etsy ambany.

Andininy 16- Amin'ny fampiasana ny zo sy ny fahalalahana eken'ity Lalàmpanorenana ity dia adidin'ny tsirairay ny manaja ny Lalàmpanorenana, ireo Andrimpanjakana, ary ireo didy aman-dalànan'ny Repoblika.

Zana-dohateny II
Ny amin'ny zo sy adidy momba
ny toekarena sy sosialy ary koltoral

Andininy 17- Ny Fanjakana no mandamina ho an'ny tsirairay ny fampiasana ny zo izay miantoka ny maha-izy azy sy ny maha-olona tsy ho voatohintohina, ny fivelarany feno ara-batana sy ara-tsaina ary ara-pahamendrehana.

Andininy 18- Adidy ombam-boninahitra ny fanefana ny fanompoam-pirenena voadidin'ny lalàna. Ny fanatontosana izany dia tsy manembantsembana ny toerana misy ny olom-pirenena eo amin'ny asany na ny fampiasana ny zo pôlitika ananany.

Andininy 19- Mankatò sy mandamina ny zon'ny tsirairay amin'ny fiarovana ny fahasalamany dieny hatrany am-bohoka ny Fanjakana.

Andininy 20- Miantoka ny fiarovana ny fianakaviana izay singa voajanahary ary fototry ny fiaraha-monina ny Fanjakana. Manana zo hanorina fianakaviana ary hamela ireo fananany manokana holovain'ny taranany ny olona tsirairay avy.

Andininy 21- lantohan'ny Fanjakana, amin'ny alàlan'ny famoahan-dalàna sy ny fananganana rafitra mpiahy mifanentana amin'izany, ny fiarovana ny fianakaviana mba hahazoany mivoatra tsara, anatin'izany koa ny fiahiana ny reny sy ny zaza.

Andininy 22- Raisin'ny Fanjakana ho adidy ny mandray ny fepetra rehetra ilaina mba hahazoana miantoka ny fivoaran'ny tsirairay ara-tsaina araka ny fahaizan'ny isam-batan'olona.

Andininy 23- Ny ankizy tsirairay avy dia manan-jo hianatra sy hahazo fanabeazana eo ambany fiahian'ny ray aman-dreny izay manana safidy malalaka.
Raisin'ny Fanjakana ho adidy ny mampivoatra ny fanofanana amin'ny asa.

Andininy 24- Mametraka lamim-pampianarana maimaimpoana azon'ny rehetra hidirana ny Fanjakana. Ny fianarana ambaratonga fototra dia tsy maintsy ataon'ny rehetra.

Andininy 25- Ankatoavin'ny Fanjakana ny fisian'ny sekoly tsy miankina ary iantohany ny fahalalahany hanome fampianarana, raha toa ka voahaja ny fepetra momba ny fitandremam-pahasalamana sy ny fitondran-tena ary ny fahaiza-manao takian'ny lalàna.
Mitovy lenta eo anatrehan'ny lalàna momba ny hetra ny sekoly tsy miankina rehetra ; ny lalàna no mametra izany.

Andininy 26- Manan-jo handray anjara amin'ny sehatra ara-kolontsain'ny eo anivon'ny fiaraha-monina, amin'ny fandrosoana ara-tsiansa sy hioty ny vokatsoa aterak'izany ny isam-batan'olona.
Ny Fanjakana foibe, miaraka amin'ny Vondrombahoaka-paritra itsinjaram-pahefana no miantoka ny fampivoarana sy ny fiarovana ny lovan-tsaim-pirenena sy ny famokarana ara-tsiansa, ara-haisoratra sy ara-javakanto.
Ny Fanjakana foibe, miaraka amin'ny Vondrombahoaka-paritra itsinjaram-pahefana, no miantoka ny zon'ny famokarana ara-tsaina.

Andininy 27- Zo sy adidy ho an'ny olom-pirenena tsirairay ny asa sy ny fiofanana amin'ny asa.

Ny fidirana amin'ny asam-panjakana dia misokatra ho an'ny olom-pirenena rehetra tsy misy fepetra afa-tsy ny fahafaha-manao sy ny fahaizana.

Na izany aza, azo atao ny mametra isaky ny fari-piadihana ny isan'ny olona raisina ho mpiasam-panjakana ka hofaritan'ny lalàna ny fe-potoana faharetan'izany sy ny fomba ampiharana azy.

Andininy 28- Tsy misy azo lesohina tombontsoa eo amin'ny asa aman-draharahany noho ny maha-lahy na maha-vavy azy, noho ny taonany, noho ny finoany, noho ny heviny, noho ny fiaviany, noho ny maha-mpikambana azy ao anaty rafitra sendikaly na noho ny fitompoan-kevitra pôlitika ananany.

Andininy 29- Ny olom-pirenena tsirairay dia manan-jo handray valin-kasasarana aradrarin'ny mifanentana amin'ny hatsara sy ny vokatry ny asa vitany, izay miantoka ho azy sy ho an'ny ankohonany fiainana mendrika ny haja maha-olona.

Andininy 30- Miezkaka ny Fanjakana hiahy ny filàn'ny olom-pirenena izay mety ho tsy afaka miasa noho ny taonany, na noho ny kilemany ara-batana na ara-tsaina, ka izany dia amin'ny alàlan'ny fananganana rafitra manana endrika sosialy.

Andininy 31- Eken'ny Fanjakana ny zon'ny mpiasa tsirairay hiaro ny tombontsoany amin'ny alàlan'ny hetsika sendikaly ary indrindra amin'ny alàlan'ny fahalalahana hanangana sendikà.

Malalaka ny fidirana aminà sendikà.

Andininy 32- Zon'ny mpiasa tsirairay, indrindra avy amin'ny alàlan'ny solontenany, ny mandray anjara amin'ny famaritana ireo fitsipika sy fepetra momba ny asa.

Andininy 33- Ekena ny zo hanao fitokonana ; nefa izany dia tsy atao hanohintohina ny fampandehanana ny raharaham-bahoaka sy ireo filana fototra ara-pilaminana takian'ny Firenena.

Ny lalàna no mamaritra ireo fepetra hafa momba ny fizakana izany zo izany.

Andininy 34- lantohan'ny Fanjakana ny fananan'ny tsirairay zo hanana fananana manokana. Tsy misy fananan'olona azo esorina aminy raha tsy noho ny tombontsoam-bahoaka kanefa izany dia tsy maintsy handoavana onitra mialoha ara-drarin'ny.

Andininy 35- Ny Fokonolona no fototry ny fampandrosoana.

Afaka mandray ny fepetra ilaina ahazoany miady amin'ny asa na fihetsika mety hanimba ny tontolo iainany na mitady hanaisotra aminy ny tany na mitady hibodo ireo kijanan'ombiny na mitady hanimba ireo harena voajanahary na ireo kolontsainy ny fokonolona, kanefa izany fepetra izany dia tsy tokony hanohintohina ny tombontsoa iombonana sy ny filaminam-bahoaka.

Faritan'ny lalàna ny sehatra sy ny fomba fampiharana ireo fepetra ireo.

Andininy 36- Tsy maintsy mifanahaka ary tombanana araka ny fahafahany mandoa hetra ny fandraisan'ny olom-pirenena tsirairay anjara amin'ny vola lanian'ny Fanjakana.

Andininy 37- lantohan'ny Fanjakana ny fahalalahana eo amin'ny fandraharahana ; ka ny fanajana ny tombontsoa iombonana, ny filaminam-bahoaka, ny fitondran-tena mendrika ary ny tontolo iainana no fetran'izany.

Andininy 38- lantohan'ny Fanjakana ny tsy fanohintohinana ny renivola sy ny petrabola hamokarana.

Andininy 39- Adidin'ny tsirairay ny manaja ny soatoavina ara-kolontsaina, ny fananam-bahoaka ary ny tontolo iainana.

Ny Fanjakana foibe miaraka amin'ny Vondrombahoakam-paritra itsinjaram-pahefana no miandraikitra ny fiarovana, ny fikajiana ary ny fanabeazam-boho ny tontolo iainana amin'ny alàlan'ny fepetra mifanentana amin'izany.

Andininy 40- lantohan'ny Fanjakana ny tsy fiandiana ara-politika amin'ny fitantanan-draharaham-panjakana, ny foloalindahy, ny fitsarana ary ny fampianarana sy ny fanabeazana.

Ny Fanjakana no miandraikitra ny fampivoarana sy ny fiarovana ny zon'olombelona amin'ny alalan'ny fananganana rafitra natokana ho amin'izany

LOHATENY III NY AMIN'NY FANDAMINANA NY FANJAKANA

Andininy 41- Ireto avy ny Andrimpanjakana :

- Ny Filohan'ny Repoblika sy ny Governemanta;
- Ny Antenimierampirenena sy ny Antenimierandoholona ;
- Ny Fitsarana Avo momba ny Lalàmpanorenana.

Ireo asa telo sahanin'ny Fanjakana - mpanatanteraka, mpanao lalàna, fitsarana - dia feheziny fotokevitra ny fanavaham-pahefana ary iandraiketana rantsa-mangaika samy hafa.

Ny Fitsarana Tampony, ireo Fitsarana Ambony sy ireo Fitsarana miankina aminy ary koa ny Fitsarana Avo no manatanteraka ny asam-pitsarana.

Andininy 42- Ny lalàna no mamaritra ny habetsahana sy fepetra ary fombafomban'ny tambin-karama omena izay olona voatendry hisahana andraikitra, na hamita asa, na hanatontosana iraka eo anivon'ireo Andrimpanjakana voalazan'ity Lalàmpanorenana ity.

Andininy 43- Ny asa sahanina eo anivon'ny Andrimpanjakana dia tsy tokony ho loharanon-karena tsy ara-drariny na fitaovana ampiasaina ho amin'ny tombontsoa manokana.

Tsy misy olona amin'ireo voalazan'ny andininy faha-42 etsy ambony mahazo mandray, ivelan'ny zony, tamby na karama avy amin'olona na rafitra na vondron'olona, vahiny na teratany, ka manakantsakana ny fanatontosany ara-dalàna ny andraikiny, fa raha tsy izany dia aongana.

Ny lalàna no mamaritra ny fomba fampiharana an'ireo fepetra ireo indrindra ny amin'ny famerana ny zo, tamby sy karama ary ny paika arahina amin'ny fanonganana.

Zana-dohateny voalohany Ny amin'ny Asa mpanatanteraka

Toko voalohany Ny amin'ny Filohan'ny Repoblika

Andininy 44- Ny Filohan'ny Repoblika no Filoham-panjakana. Amin'izany dia izy no mitandro ny fanajana ny Lalàmpanorenana. Izy no miantoka ny maha-iray tsy mivaky ny Repoblika. Izy no miantoka amin'ny alàlan'ny fanelanelanany ny maha ara-dalàna ny fizotran'ireo fahefana rehetra, ny fahaleovantenam-pirenena sy ny maha iray tsy anombinana ny Tanindrazana. Izy no mitandro ny fiarovana sy ny fanajana ny fiandrianam-pirenena na eto an-toerana na any ivelany. Izy no miantoka ny firaisam-pirenena.

Amin'ny fampiharana ny fahefana omen'ity Lalàmpanorenana ity no anatanterahan'ny Filohan'ny Repoblika ireo andraikitra ireo.

Andininy 45- Fidina hiasa dimy taona amin'ny alàlan'ny latsabato ataon'ny daholobe mivantana ny Filohan'ny Repoblika. Aorian'izay dia mbola azo fidina indroa izy.

Andininy 46- Izay olona milatsaka ho fidina ho Filohan'ny Repoblika dia tsy maintsy mizaka ny zom-pirenena malagasy avy amin'ny ray sy ny reny niteraka, ny zon'ny isam-batan'olona sy ara-pôlitika, feno efapolo taona farafahakeliny amin'ny vaninandro farany ahazoana mametraka ny filatsahana hofidina, ary monina eto amin'ny tanin'ny Repoblikan'i Madagasikara enim-bolana farafahakeliny mialoha ny vaninandro nametrahany ny filatsahany ho fidina.

Ireo olona manatontosana andraikitra nahavoafidy azy na ireo manatanteraka asa eo anivon'ny Andrimpanjakana ary milatsaka amin'ny fifidianana ho Filohan'ny Repoblika, dia tsy mahazo mampiasa ny fitaovana sy ny tombontsoa manokana nomena azy noho ny asa iandraiketany hanaovana fampielezan-kevitra.

Andininy 47- Telopolo andro farafahakeliny ary enimpolo andro farafahelany alohan'ny fiakaran'ny fepotoana itondran'ny Filohan'ny Repoblika am-perin'asa no anaovana ny fifidianana ny Filohan'ny Repoblika.

Amin'ireo toe-javatra voalazan'ny andininy faha-51 sy faha-126 amin'ity Lalàmpanorenana ity, ireo fe-potoana ireo dia manomboka amin'ny fahitana fototra ny fahabangan-toerana ambaran'ny Fitsarana Avo momba ny Lalàmpanorenana.

Voafidy ho Filohan'ny Repoblika avy hatrany izay mahazo antsasa-manilan'ny vato manankery amin'ny fihodinana voalohany. Raha tsy tratra izany, dia asiana fihodinana faharoa ka izay mahazo ny ampahany be indrindra amin'ny vato manankery no lany ho Filohan'ny Repoblika amin'ireo mpilatsaka roa nahazo vato be indrindra tamin'ny fihodinana voalohany. Ny fihodinana faharoa dia atao telopolo andro raha ela indrindra aorian'ny fanambarana ofisialy ny vokatry ny fihodinana voalohany. Raha misy fahafatesan'ny mpilatsaka ho fidina alohan'ny fandatsaham-bato na koa misy toe-javatra tsy azo anoharana voamarin'ny Fitsarana Avo momba ny Lalàmpanorenana dia ahemotra amin'ny vaninandro vaovao ny fifidianana ka lalàna fehizoro no hamaritra ny fepetra sy ny fombafomba arahina amin'izany.

Manohy ny asany araka ny fepetra voalazan'ny andininy faha-48 ny Filoha amperin'asa mandra-pahatongan'ny fotoana hanomezam-pahefana ny mpandimby azy.

Andininy 48- Alohan'ny handraisany ny asany, ny Filohan'ny Repoblika dia manao izao fianianana manaraka izao eo anoloan'ny Firenena, amin'ny fotoam-pitsarana manetriketrikiny ny Fitsarana Avo momba ny Lalàmpanorenana, sy eo anatrehan'ny Governemanta, ny Antenimierampirenena, ny Antenimierandoholona ary ny Fitsarana Tampony :

" Eto anatrehan'Andriamanitra Andriananahary sy ny Firenena ary ny Vahoaka, mianiana aho hanatanteraka an-tsakany sy an-davany ary amim-pahamarinana ny andraikitra lehibe maha Filohan'ny Fajakana Malagasy ahy. Mianiana aho fa hampiasa ny fahefana natolotra ahy ary hanokana ny heriko rehetra hiarovana sy hanamafisana ny firaisam-pirenena sy ny zon'olombelona. Mianiana aho fa hanaja sy hitandrina toy ny anakandriamaso ny Lalàmpanorenana sy lalàm-panjakana, hikatsaka hatrany ny soa ho an'ny Vahoaka malagasy tsy an-kanavaka ".

Manomboka ny vaninanandro nanaovany fianianana ny fe-potoana iasan'ny Filohan'ny Repoblika.

Andininy 49- Ny asa maha-Filohan'ny Repoblika dia tsy azo ampirafesina aminà asampanjakana na asan'olom-boafidy hafa, na asa hafa ankoatr'izany ; tsy azo ampirafesina ihany koa aminà asa ao anatin'antoko pôlitika.

Andininy 50- Azon'ny Fitsarana Avo momba ny Lalàmpanorenana atao ny manambara fa misy tsy fahafahana miasa miserana manjo ny Filohan'ny Repoblika noho ny antony ara-batana na ara-tsaina izay voamarina fa mitombina rehefa nisy fampakaran-draharaha momba izany nataon'ny Parlemanta izay nanapaka tamin'ny latsabato

nataon'ny Antenimiera tsirairay avy ka nolanian'ny roa ampahatelon'ny mpikambana ao aminy.

Andininy 51- Fanapahana avy amin'ny Fitsarana Avo momba ny Lalàmpanorenana no manambara fa mifarana ilay tsy fahafahana miasa miserana. Ny tsy fahafahana miasa miserana dia tsy mihoatra ny enimbolana fa, raha dila izany fe-potoana izany, dia azon'ny Fitsarana Avo momba ny Lalàmpanorenana atao ny mandray fanapahan-kevitra hanova ny tsy fahafahana miasa miserana ho tsy fahafahana miasa intsony rehefa nanao fampakaran-draharaha mifanaraka amin'ny fepetra voalazan'ny andininy faha-50 ny Parlemanta.

Andininy 52- Raha misy fahabangana ny toeran'ny Filohan'ny Repoblika noho ny fametraham-pialana, ny fahafatesana, ny tsy fahafahana miasa intsony araka ny fepetra voalazan'ny andininy faha-51, andalana faha-2, na fionganana notinapaka ho fampiharana ny andininy faha-126 dia atao ny fifidianana Filoha vaovao araka ny fepetra voalazan'ny andininy faha-46 sy faha-47 etsy aloha.

Ny Fitsarana Avo momba ny Lalàmpanorenana no mizaha fototra ny fahabangan-toerana.

Raha vao hita fototra ny fahabangan-toeran'ny Filohan'ny Repoblika dia ny Filohan'ny Antenimierandoholona no misahana vonjimaika ny asan'ny Filoham-pirenena mandra-pahatongan'ny fotoana handraisan'ny Filoha voafidy ny asany na mandrapifaranan'ny tsy fahafaha-miasa miserana ary raha misy fahabangan-toerana na tsy fahafahan'ny Filohan'ny Antenimierandoholona hita fototra nambaran'ny Fitsarana Avo momba ny Lalàmpanorenana dia ny Governemanta iray manontolo no misahana ny asan'ny Filoham-pirenena.

Mandritra ny fe-potoana izay miantomboka amin'ny fahitana fototra ny fahabangan-toerana ka hatramin'ny fotoana andraisan'ny Filoha vaovao ny fahefana na ny fifaranan'ny tsy fahafahana miasa miserana dia tsy azo ampiharina ny andininy faha-94, faha-97, faha-98 sy faha-152 ka hatramin'ny faha-154 ny Lalàmpanorenana.

Andininy 53- Ny Filohan'ny Repoblika no manendry ny Praiminisitra.

Izy no mampitsahatra azy amin'ny asany noho ny antony lehibe hita fototra.

Izy no manendry ny mpikambana hafa ao amin'ny Governemanta araka ny tolokevitra ny Praiminisitra. Izy no mampitsahatra azy ireo amin'ny asany.

Andininy 54- Ny Filohan'ny Repoblika no :

1- mitarika ny Filankevitry ny Minisitra ;

2- manao sonia ny hitsivolana noraisina teo amin'ny Filankevitry ny Minisitra amin'ireo toe-javatra sy araka ny fepetra voalazan'ity Lalàmpanorenana ity ;

3- manao sonia ny didim-panjakana noliana teo amin'ny Filankevitry ny Minisitra ;

4- manendry, eo amin'ny Filankevitry ny Minisitra, ireo olona hitana toerana ambony ao amin'ny asam-panjakana, araka ny lisitra voalazan'ny didim-panjakana noraisina teo amin'ny Filankevitry ny Minisitra. Azony afindra amin'ny Praiminisitra io fahefana io ;

5- afaka manapaka eo amin'ny Filankevitry ny Minisitra, momba ny raharaha lehibe rehetra mikasika ny Firenena, ny hanontaniana mivantana ny safidim-bahoaka amin'ny alàlan'ny fitsapan-kevi-bahoaka ;

6- manoritra sy manapaka, eo amin'ny Filankevitry ny Minisitra, ny politika ankapobe arahin'ny Fanjakana.

Andininy 55- Ny Filohan'ny Repoblika no Filoha Faratampon'ny Foloalindahy ka izy no miantoka ny firaisankinany. Noho izany dia izy no mitarika ny Filankevitry Ambony momba ny Fiarovam-pirenena izay voafaritry ny didim-panjakana noraisina teo amin'ny Filankevitry ny Minisitra ny firafiny sy ny andraikiny. Izy no mamaritra ny fiheverana ankapobe mikasika ny fiarovana eo am-pivorian'ny Filankevitry Ambony momba ny Fiarovam-pirenena.

Izy no manapa-kevitra ny amin'ny fampiasana ny tafika sy ireo fitaovana ao aminy, any ivelany rehefa nahazo ny teny irana avy amin'ny Filankevitry Ambony momba ny Fiarovam-pirenena sy ny Filankevitry ny Minisitra ary ny Parlemanta.

Izy no manendry ireo miaramila voaantso hisolo tena ny Fanjakana eo anivon'ny fikambanana iraisam-pirenena.

Andininy 56- Ny Filohan'ny Repoblika no manendry sy mampody ny Masoivohon'ny Repoblikan'i Madagasikara sy ireo nalefa namita iraka manokana any amin'ny Firenena-kafa sy Fikambanana iraisam-pirenena.

Izy no mandray ny taratasy fanendrena sy fampodiana ny solontenan'ny Fanjakana sy ny fikambanana iraisam-pirenena ankatoavin'ny Repoblikan'i Madagasikara.

Andininy 57- Ny Filohan'ny Repoblika no manana fahefana hamindra fo amin'ireo voasazy.

Izy no manolotra ny mari-boninahitry ny Repoblika.

Izy no mampiasa ireo rantsa-mangaika mpanaramaso ny raharaham-panjakana.

Andininy 58- Ny Filohan'ny Repoblika no mamoaka hampanan-kery ny lalàna lany era tanteraka, ao anatin'ny telo herinandro aorian'ny nampitàn'ny Antenimierampirenena izany.

Alohan'ny fahataperan'io fe-potoana io dia azon'ny Filohan'ny Repoblika atao ny mangataka amin'ny Parlemanta handinika indray ilay lalàna na ny andininy sasantsasany ao aminy. Tsy azo lavina io fandinihina vaovao io.

Andininy 59- Azon'ny Filohan'ny Repoblika ravana ny Antenimierampirenena araka ny fepetra voalazan'ny andininy faha-98 etsy ambany.

Raha izany no miseho dia atao ny fifidianana solombavambahoaka vaovao araka ny fepetra ho faritan'ny lalàna fehizoro.

Tsy misy fandravana vaovao azo atao ao anatin'ny roa ambin'ny folo volana manaraka io fifidianana io.

Andininy 60- Raha tandindomin-doza ny Andrimpanjakan'ny Repoblika, ny fahaleovantenam-pirenena, ny firaisam-pirenena na ny maha-iray tsy anombinana ny Tanindrazana ka voatohintohina ny fizotra ara-dalànan'ny asan'ireo fahefana dia azon'ny Filohan'ny Repoblika atao ny manambara ampahibemaso ny fisian'ny toe-javatra mampihotakotaka amin'ny faritra sasany na eo amin'ny Firenena manontolo, izany hoe : ny fotoam-pahamaizana, ny fahalatsahan'ny Firenena an-katerena na ny fampiharana lalàna miaramila. Eo amin'ny Filankevitry ny Minisitra no andraisan'ny Filohan'ny Repoblika ny fanapahana amin'izany rehefa naka ny hevitra ny Filohan'ny Antenimierampirenena, ny Filohan'ny Antenimierandoholona ary ny Filohan'ny Fitarana Avo momba ny Lalàmpanorenana izy.

Azo halavaina mihoatra ny dimy ambin'ny folo andro ny fisian'ny toe-javatra mampihotakotaka, araka ireo fombafomba ireo.

Ny fanambarana ampahibemaso ny fisian'ny toe-javatra mampihotakotaka dia manome fahefana manokana ny Filohan'ny Repoblika ka lalàna fehizoro no mamaritra ny fara-fetrany sy ny fahelàny.

Raha vao nambara ampahibemaso fa misy toe-javatra mampihotakotaka dia azon'ny Filohan'ny Repoblika atao ny manao lalàna amin'ny alàlan'ny hitsivolana.

Andininy 61- Ny didy rehetra ataon'ny Filohan'ny Repoblika, afa-tsy ny amin'ireo toe-javatra voalaza ao amin'ny andininy faha-53, andalana voalohany sy faha-2, faha-57, andalana voalohany sy faha-2, faha-58, faha-78, faha-94, faha-98, faha-101, faha-110, faha-113 ka hatramin'ny faha-115, dia iarahany manao sonia amin'ny Praiminisitra ary, raha ilaina, miaraka amin'ny Minisitra voakasik'izany.

TOKO II

Ny amin'ny Governemanta

Andininy 62- Ny Governemanta dia ahitana ny Praiminisitra sy ireo Minisitra. Tompon'andraikitra eo anoloan'ny Antenimierampirenena araka ny fepetra voalazan'ny andininy faha-94 sy faha-97 etsy ambany izy.

Ny Governemanta no mampiasa ny sampan-draharaham-panjakana.

Andininy 63- Ny asan'ny mambra ao amin'ny Governemanta dia tsy azo ampirafesina amin'ny fanatanterahana andraikitra nahavoafidy eo anivon'ny vahoaka na amin'izay rehetra raharaha fisoloan-tena amin'ny asa, na amin'ny asam-panjakana na amin'izay rehetra fisahanana anton-draharaha hafa andraisan-karama.

Andininy 64- Ny Praiminisitra, Lehiben'ny Governemanta no :

- 1- mampihatra ny pôlitika ankapoben'ny Fanjakana ;
- 2- mifehy ny mpikambana ao amin'ny Governemanta ka mitarika ny fanatanterahan'izy ireo ny asany, miandraikitra ny fandrindrana ny asa aman-draharaha sahanin'ny minisitery, ary ny fanatanterahana ny teti-pampandrosoam-pirenena rehetra ;
- 3- manolotra volavolan-dalàna ;
- 4- mandrafitra ny volavolan-dalàna aroso hodinihin'ny Filankevitry ny Minisitry ary hapetraka eo amin'ny iray amin'ireo Biraon'ny Antenimiera ;
- 5- miantoka ny fampiharana ny lalàna ;
- 6- manana ny fahefana hanao didy amam-pitsipika afa-tsy amin'ny fepetra voalazan'ny andininy faha-54, andalana faha-3 ;
- 7- miantoka ny fampiharana ny didim-pitsarana ;
- 8- mampakatra raharaha, raha ilaina, any amin'ny rantsa-mangaika mpanaramaso ny raharaham-panjakana, manao izay hampandeha tsara ny sampan-draharaham-panjakana, ny fitantanana arak'izay tokony ho izy ny volan'ny vondrom-bahoaka sy ny an'ireo antokon-draharaham-panjakana ;
- 9- miantoka ny filaminam-bahoaka, ny fandriam-pahalemana ary ny maha mari-toerana ny Fitondrana manerana ny tanin'ny Repoblikan'i Madagasikara ao anatin'ny fanajana ny firaisam-pirenena ; noho izany, izy no mampiasa ireo hery rehetra enti-mandamina sy mitandro ny filaminana, ary miaro ny loza tsy hihatra amin'ny Vahoaka no sady koa misahana ny fiarovam-pirenena ;

10- mitarika ny Komity iraisan'ny Minisitery momba ny Fiarovana izay miandraikitra ny fampiharana ny politika ankapoben'ny fiarovana;

11- raha tsy eo ny Filohan'ny Repoblika, misolo azy amin'ny fitarihana ny Filankevitry Ambony momba ny Fiarovam-pirenena;

12- Izy no Lehiben'ny fitatanan-draharaham-panjakana ;

13- ankoatra ny voalazan'ny andininy faha-54, andalana faha-4, manendry ireo mpiasam-panjakana sivily sy miaramila ary koa ireo mpiasa amin'ny antokon-draharaha miankina amin'ny Fanjakana.

Azony afindra amin'ny mambra ao amin'ny Governemanta ny fahefana sasantsasany izay azon'izy ireo ampitaina amin'ny hafa koa.

Manao ny ezaka ilaina izy hampandrosoana amin'ny fomba mifandanja ny faritra rehetra.

Azony atao ny mitarika ny Filankevitry ny Minisitry raha misy fanomezam-pahefana mazava avy amin'ny Filohan'ny Repoblika sy fandaharan-draharaha voafaritry manokana hodinihina amin'izany.

Andininy 65- Ny Praiminisitra no mitarika ny Filankevitry ny Governemanta.

Eo amin'ny Filankevitry ny Governemanta, izy no :

1- mamaritra ny fampiharana ny pôlitika ankapoben'ny Fanjakana sy manapaka ny fepetra ho raisina hanatanterahana izany ;

2- mampiasa ny anjara andraikitra hafa izay tsy maintsy hakana hevitra amin'ny Governemanta araka ity Lalàmpanorenana ity sy ireo lalàna manokana ;

3- mandray ireo fepetra fampiharana ny teti-pampandrosoam-pirenena ara-toekarena sy sosialy ary koa ny amin'ny fanajariana ny tany izay novolavolaina niaraka tamin'ny manampahefana avy amin'ny faritra.

Andininy 66- Ny didy ataon'ny Praiminisitra dia iarahany manao sonia amin'ny Minisitry miandraikitra ny fanatanterahana azy raha ilaina izany.

Zana-dohateny II

Ny amin'ny Asa mpanao lalàna

Toko voalohany

Ny amin'ny Antenimierampirenena

Andininy 67- Fidin'ny daholobe hiasa mandritry ny dimy taona amin'ny alalan'ny latsabato mivantana ny mpikambana ao amin'ny Antenimierampirenena ka izay mahazo vato be indrindra no lany.

Solombavambaboaka no iantsoana azy ireo.

Andininy 68- Tsy azo ampirafesina amin'ny andraikitra hafa maha olomboafidim-bahoaka sy izay mety ho fisahanana asam-panjakana hafa afa-tsy ny fampianarana ny asan'ny Solombavambahoaka.

Mitsahatra avy hatrany amin'ny asa maha-mpikambana azy ao amin'ny Antenimierampirenena ny Solombavambahoaka voatendry ho mpikambana ao amin'ny Governemanta.

Manatanteraka ny asany araka ny feon'ny fieritreretany ary manaja ny hasin'ny asany araka ny voafaritra ao amin'ny andininy faha-76 etsy ambany ny Solombavambahoaka.

Tsy maintsy manatrika ny fivoriana izy. Foana avy hatrany ny tambikaramany raha tsy nisy fanamarinana ny tsy fahatongavany.

Zo manokan'ny Solombavambahoaka ny fahefana mandatsabato.

Ampahibemaso ary amin'ny alàlan'ny tsangan-tànana no anaovana ny latsabato afa-tsy amin'izay mahakasika manokana ny mpikambana ao amin'ny Antenimierampirenena.

Andininy 69- Didim-panjakana raisina eo amin'ny Filankevitry ny Minisitra no mametra ny isan'ny mpikambana ao amin'ny Antenimierampirenena, ny fitsinjarana toerana eran'ny tanin'ny Repoblika sy ny fizarazarana ny fari-pifidianana.

Andiny 70- Tsy misy solombavambahoaka azo enjehina, karohina, samborina, tazonina am-ponja, na tsaraina noho ny hevitra naposany na latsabato nataony teo am-panaovana ny asany.

Tsy azo samborina ny Solombavambahoaka mandritra ny fotoam-pivorian'ny Antenimierampirenena, amin'ny raharaha mikasika ny adiheloka bevava na adiheloka tsotra raha tsy nahazoan-dàlana tamin'ny Antenimierampirenena, afa -tsy ny hoe trahaka ho tompon-keloka, mpiombon-keloka na mpiray tetika taminà heloka bevava na heloka tsotra teo am-panatanterahana fandikan-dalàna izy.

Afaka manao fitarainana an-tsoatra any amin'ny birao maharitra ny Antenimierampirenena ny tsirairay momba ny tsy fahavitan'ny Solombavambahoaka iray ny asa nankinina taminy na momba ny fihetsika tsy mety nataony. Tsy maintsy manome valiny an-tsipiriany ao anatin'ny enim-bolana ny birao maharitra.

Andininy 71- Fidiana eo amin'ny fiandohan'ny fotoam-pivoriana voalohany ny Filohan'ny Antenimierampirenena sy ny mpikambana ao amin'ny birao ka mandritra ny faharetan'ny fotoana ifidianana azy no maha Filoha sy birao azy ireo. Na izany aza,

raha misy antony lehibe dia azo esorina amin'ny asa maha-mpikambana azy avy ao amin'ny birao izy ireo amin'ny alàlan'ny latsabato niandanian'ny roa ampahatelon'ny Solombavambahoaka.

Andininy 72- Mivory ara-potoana tsy misy fepetra indroa isan-taona ny Antenimierampirenena. Ferana ho enimpolo andro ny fotoam-pivoriana isanisany.

Manomboka ny talata voalohan'ny volana mey ny fotoam-pivoriana voalohany, fa ny talata fahatelon'ny volana oktobra kosa no fotoam-pivoriana faharoa izay atokana indrindra handaniana ny lalàna itantanana ny volam-panjakana.

Andininy 73- Mivory tsy ara-potoana araka ny laha-dinika voafetra ny Antenimierampirenena noho ny fanaikana ataon'ny Filohan'ny Repoblika na noho ny fangatahan'ny antsasa-manilan'ny mpikambana ao aminy ka nekena tamin'ny alàlan'ny didim-panjakana noraisin'ny Filohan'ny Repoblika teo amin'ny Filankevitry ny Minisitra.

Tsy mihoatra ny roa ambin'ny folo andro ny faharetan'ny fotoam-pivoriana. Na izany aza, raha vantany voadiniky ny Antenimierampirenena ny laha-dinika niantsoana azy dia faranana amin'ny didim-panjakana ny fivoriana.

Ao anatin'ny iray volana manaraka ny fifaranan'ny fivoriana tsy ara-potoana dia ny Filohan'ny Repoblika irery ihany no mahazo manaika fivoriana vaovao.

Andininy 74- Ampahibemaso ny fivoriana ataon'ny Antenimierampirenena. Anaovana fitanana an-tsoatra izany, ary havoaka ho fantatry ny besinimaro araka ny fepetra voalazan'ny lalàna.

Mivory tsy ampahibemaso ny Antenimierampirenena raha toa ka angatahin'ny Governemanta na ny ampahefatry ny mpikambana ao aminy izany. Anaovana fitanana an-tsoatra ny fifandaharana.

Andininy 75- Manao fivoriana manokana avy hatrany ny Antenimierampirenena vaovao ny talata faharoa manaraka ny fanambarana ny vokatry ny fifidianana azy mba hananganany ny biraony.

Mifarana ny fivoriana raha vao tapitra ny laha-dinika.

Andininy 76- Ny fitsipika mifehy ny fandaminana ny Antenimierampirenena dia faritan'ny lalàna fehizoro raha eo amin'ny fotokevitra ankapobeny ary faritan'ny fitsipika anatin'ny raha eo amin'ny fampiharana azy. Avoaka ao amin'ny Gazetim-panjakan'ny Repoblika ny fitsipika anaty.

TOKO II

Ny amin'ny Antenimierandoholona

Andininy 77- Loholona no iantsoina ireo mpikambana ao amin'ny Antenimierandoholona. Dimy taona no fepotoana iasany.

Andininy 78- Ny roa ampahatelon'ny mpikambana ao amin'ny Antenimierandoholona dia nofidiana ka mitovy ny isany avy any amin'ny faritra tsirairay ary mpikambana notinendrin'ny Filohan'ny Repoblika noho ny fahaizany manokana ao amin'ny lafin'ny lalàna, toe-karena, sosialy sy koltoralny ny ampahatelon'ny. Azo foanana araka ny fombafomba nanendrena azy ny fanendrena Loholona raha misy antony lehibe marim-pototra. Manapitra ny fe-potoana iasan'ny teo aloha ny loholona vao voatendry.

Andininy 79- Lalàna fehizoro no manondro ny fitsipika mifehy ny fomba fiasan'ny Antenimierandoholona, ny olona ao anatin'ny ary koa ny fomba ifidianana sy anendrena ny mpikambana ao.

Andininy 80- Maka ny hevitra ny Antenimierandoholona ny Governemanta momba ny toe-karena sy sosialy ary ny fandaminana ny faritra.

Andininy 81- Mivory tsy misy fepetra mandritra ny fivorian'ny Antenimierampirenena ny Antenimierandoholona, afa tsy amin'ny tranga voalazan'ny andininy faha-93 andalana voalohany etsy ambany.

Azon'ny Governemanta atao koa ny miantso azy hiatrika fotoam-pivoriana manokana. Ny fandaharam-potoanany amin'izany dia voafetran'ny didim-pitsarana fiantsoana noraisina teo amin'ny Filankevitry ny Minisitra. Rehefa tsy mivory ny Antenimierampirenena dia tsy afaka mandinika afa-tsy ny raharaha nangatahin'ny Governemanta ny heviny izy ka tsy tafiditra amin'izany ny volavolan-dalàna.

Andininy 82- Ampiharina amin'ny Antenimierandoholona ny fepetra voalazan'ny andininy faha-68 ka hatramin'ny faha-76.

TOKO III

Ny amin'ny fifandraisan'ny Governemanta sy ny Parlemanta

Andininy 83- Samy manam-pahefana hanolotra volavolan-dalàna na ny Praisinisitra, na ny Solombavambahoala na ny Loholona.

Dinihina eo amin'ny Filankevitry ny Minisitra ny volavolan-dalàna ary apetraka eo amin'ny iray amin'ny biraon'ireo Antenimiera.

Ny lahadinik'ireo Antenimiera roa tonta dia mifanaraka amin'ny laharam-pahamehana sy ny filaharana notapahan'ny Governemanta ary ahitana fiadian-kevitra momba ny volavolan-dalàna napetraky ny Praisinisitra teo amin'ny biraon'ny Antenimierampirenena na any amin'ny Antenimierandoholona.

Ny tolo-dalàna sy ny fanitsiana napetraky ny mpikambana ao amin'ny Parlemanta dia ampahalalaina ny Governemanta izay manome ny fanamarihana ao anatin'ny telopolo andro raha amin'ny tolo-dalàna ary dimy ambin'ny folo andro raha amin'ny fanitsiana. Rehefa tapitra izany fe-potoana izany dia miroso amin'ny fandinihana ny tolodalàna sy ny fanitsiana mba handaniana azy ny Antenimiera nametrahana izany.

Tsy azo raisina izy ireny raha miteraka fampihenana ny fampidiram-bolam-panjakana na famoronana na fampitomboana ny vola mivoaka amin'ny Fanjakana no vokatra ny fandanihana azy, afa-tsy ny lalàna mifehy ny fitantanam-bola.

Raha tsapa mandritra ny fizotry ny fanaovan-dalàna fa tsy tafiditra ao amin'ny faritra feheziny ny lalàna ny tolodalàna sy ny fanitsiana dia afaka manambara ny tsy fahazoana mandray azy ny Governemanta. Raha misy ny tsy fifanarahana eo amin'ny Governemanta sy ny Antenimierampirenena na ny Antenimierandoholona momba izany, dia mamoaka didy amin'izay ao anatin'ny valo andro ny Fitsarana Avo momba ny Lalàmpanorenana raha toa nangataka izany ny Praisinisitra na ny Filohan'ny iray amin'ireo Antenimiera mpanao lalàna.

Andininy 84- Ny Parlemanta no mandany ny lalàna fehizoro, ny lalàna itantanana ny volam-panjakana sy ny lalàna araka ny fepetra voatondron'ity toko ity.

Andininy 85- Ankoatry ny anton-javatra ampisahanin'ny andininy hafa amin'ny Lalàmpanorenana azy, dia lalàna fehizoro ihany no mametra :

1- ny fitsipika ampiharina amin'ny fifidianana Filohan'ny Repoblika ;

2- ny fombafomba arahina amin'ny fandatsaham-bato ifidianana

Solombavambahoaka, ny fepetra ahafahana milatsaka ho fidina, ny asa aman-

draharaha tsy azo ampirafesina sy ny fepetra mikasika ny fanonganana, ny fitsipika momba ny fanoloana raha misy fahabangan-toerana, ny fandaminana ary ny fomba fiasa ao amin'ny Antenimierampirenena ;

3- ny fomba fiasa arahina amin'ny fandatsaham-bato ifidianana sy hanendrena Loholona, ny fepetra ahafahana milatsaka ho fidina, ny asa aman-draharaha tsy azo ampirafesina sy ny fepetra mikasika ny fanonganana, ny fitsipika momba ny fanoloana raha misy fahabangan-toerana, ny fandaminana ary ny fomba fiasa ao amin'ny Antenimierandoholona ;

4- ireo fitsipika mikasika ny fandaminana, ny mpikambana, ny fomba fiasa ary ny andraikitra ny fitsarana Tampony sy ireo fitsarana avo telo ao aminy, ny fitsipika mikasika ny fanendrena ny mpikambana ao aminy ary koa ny fitsipika mikasika ny paikady ampiharina

5- ny sata mifehy ny mpitsara ;

6- ny fandaminana, ny fomba fiasa ary ny andraikitra ny Filankevitra Ambony momba ny Mpitsara ;

7- ny fandaminana, ny fomba fiasa ary ny paikady arahina ao amin'ny Fitsarana Avo ;

8- ny fandaminana, ny fomba fiasa, ny fitondran-draharaha sy ny paikady arahina ao amin'ny Fitsarana Avo momba ny Lalàmpanorenana ;

9- ny Fehezandalàna momba ny fifidianana ;

10- ny fepetra ankapobe mikasika ny lalàna itantanana ny volam-panjakana ;

11- ny fisian'ny toe-javatra mampisy hotakotaka sy ny famerana ny ahafahana fototra, isam-batan'olona sy ho an'ny daholobe, mandritra izany toe-javatra izany.

Andininy 86- Toy izao manaraka izao ny fomba fandanihana sy fanovana ny lalàna fehizoro :

1- ny volavolan-dalàna na ny tolo-dalàna dia tsy aroso iadian-kevitra sy laniana eo anoloan'ny Antenimiera nandray azy voalohany raha tsy aorian'ny fe-potoana dimy ambin'ny folo andro manaraka ny nametrahana azy ;

2- ny paikady voalazan'ny andininy faha-83 andalana faha-3, faha-90 andalana faha-3 sy faha-92 no ampiharina. Na izany aza, tsy maintsy ny antsasa-manilan'ny mpikambana ao amin'ny antenimiera tsirairay no mandany ny lalàna fehizoro ; raha misy ny tsy fifanarahana-kevitra eo amin'ny antenimiera roa tonta izay samy efa nandinika izany indroa, dia ny Antenimierampirenena, amin'ny alàlan'ny latsabato iandanian'ny roa ampahatelon'ny mpikambana ao aminy, no mandray fanapahan-kevitra farany.

Raha toa tsy nolanian'ny Antenimierampirenena ny volavolan-dalàna fehizoro alohan'ny fifaranan'ny fotoam-pivoriana dia azo ampiharina amin'ny alàlan'ny

hitsivolana ny fepetra entin'io volavolan- dalàna io, ka ampidirina ao raha ilaina izany, ny iray na maromaro amin'ireo fanitsiana nolanian'ny antenimiera iray.

3- tsy maintsy mitovy ny rijan-teny andanian'ny Antenimiera roa tonta ny lalàna fehizoro momba ny Antenimierandoholona.

Tsy azo avoaka hanan-kery ny lalàna fehizoro raha tsy efa nambaran'ny Fitsarana Avo momba ny Lalàmpanorenana fa mifanaraka amin'ny Lalàmpanorenana.

Andininy 87- Ao anatin'ny lasitry ny lalàna fehizoro ampiharina amin'izany, ny lalàna fitantanam-bola no :

1- mamaritra isaky ny taom-pitantanana ny toetra, tetibidy sy fitsinjarana ny vola miditra amin'ny Fanjakana sy ny tsy maintsy efainy ary ny fifandanjana ara-bola takian'izany ; jerena amin'izany ny fanerena tsy azo iodivirana ara-toekarena ankapobe ;

2- mamaritra ny ampahan'ny vola miditra amin'ny Fanjakana ka tokony omena ny Fanjakana foibe sy ireo Vondrombahoakam-paritra itsinjaram-pahefana sy Vondrom-pitondram-panjakana, ary koa ny toe-ketra sy ny haba takiana mivantana atokana ho an'ny tetibolan'ireo Vondrom-paritra ireo, ka mikasika ny karazana sy ny tombany farany ambony izany ;

Ny lalàna no milaza mazava ny fepetra momba ny fisamboram-bola sy manapaka ny mety hananganana tahirim-bola hitsinjovana ny ho avy.

3- Ny lalàna drafitr'asa no mamaritra ny zava-kendren'ny Fanjakana amin'ny firotsahany amin'ny asa momba ny toe-karena, sosialy ary ny fanajariana ny tany.

Andininy 88- Mandritra ny fivoriana ara-potoana faharoa no andinihan'ny Parlemanta ny volavolan-dalàna momba ny fitantanam-bolam-panjakana.

Ireo Minisitry miandraikitra ny fitantanam-bola sy ny tetibola no manomana ny volavolan-dalàna momba ny fitantanam-bolam-panjakana ka eo ambany fahefan'ny Praiminisitry, Lehiben'ny Governemanta no anaovany izany.

Manana fe-potoana efapolo andro farafahelany ny Parlemanta handinihana izany.

Manana fe-potoana dimy ambin'ny folo andro farafahelany manomboka eo amin'ny fotoana nanolorana ny volavolan-dalàna taminy ny Antenimierampirenena mba handinihana azy am-boalohany. Rehefa tsy naneho ny heviny tao anatin'izay fe-potoana izay izy, dia heverina ho toy ny efa nandany azy sahady ka dia atolotra ny Antenimierandoholona indray ilay volavolan-dalàna.

Araka ny fepetra efa voalaza dia manana fe-potoana dimy ambin'ny folo andro manomboka eo amin'ny fampitana azy ilay volavolan-dalàna koa ny

Antenimierandoholona mba handinihany azy am-boalohany ; ny Antenimiera tsirairay dia manana fe-potoana dimy andro hanaovany ny fandinihana azy manaraka.

Raha tsy nolanian'ny Antenimiera iray alohan'ny fiafaran'ny fivoriana faharoa ny volavolan-dalàna momba ny fitantanam-bolam-panjakana dia azo ampiharina avy hatrany ireo fepetra voalazan'ilay volavolan-dalàna ka amin'ny alalan'ny hitsivolana no hanaovana izany, ary azo ampihirina ao izay fanitsiana neken'ny Antenimiera roa tonta. Raha tsy nolanian'ny Parlemanta alohan'ny fiafaran'ny fivoriana faharoa ny volavolan-dalàna momba ny fitantanam-bolam-panjakana dia azo ampiharina avy hatrany ireo fepetra voalazan'ilay volavolan-dalàna ka amin'ny alalan'ny hitsivolana no hanaovana izany, ary azo ampihirina ao izay fanitsiana neken'ny Antenimiera roa tonta. Izay fanitsiana rehetra natao tamin'ilay volavolan-dalàna momba ny fitantanam-bolam-panjakana ka miteraka fitomboan'ny fandania na fihenana ny loharanom-bolam-panjakana dia tsy maintsy ampiarahina amin'ny tolokevitra ampitomboana ny vola miditra na ampihenana ny vola mivoaka mitovy lanja amin'izany. Raha tsy voatolotra ara-potoana mba holaniana alohan'ny fiantombohan'ny taom-pitantanana ny volavolan-dalàna momba ny fitantanam-bolam-panjakana amin'io taom-pitantanana io, dia omena alàlana ny Praiminisitra ahazoany mitaky hetra ary manokatra amin'ny alàlan'ny didim-panjakana ny sorabola voatokana ho amin'ireo fandania lany tamin'ny latsabato teo aloha. Lalàna fehizoro no mamaritra ny fomba fandaminana ny volavolan-dalàna momba ny fitantanam-bolam-panjakana.

Andininy 89- Ankoatra ireo raharaha voatondron'ny andininy hafa amin'ny Lalàmpanorenana dia :

I- Ny lalàna no mametra ny fitsipika mikasika :

- 1- ny zon'ny olom-pirenena sy ny antoka fototra nomena ny tsirairay sy ny vondron'olona ho amin'ny fampiasana ny zo sy ny fahalalahana ary koa ny adidy aman'andraikitra ;
- 2- ny fifandraisana amin'ny firenen-kafa ;
- 3- ny zom-pirenena ;
- 4- ny Banky Foibe sy ny sata mifehy ny fanontam- bola ;
- 5- ny fivezivezen'ny olona ;
- 6- ny fitsipika mikasika ny paikady tsy maintsy arahina amin'ny ady madio sy ny raharaham-barotra ;
- 7- ny fitsipika mikasika ny paika arahina amin'ny fifanolanana amin'ny Fanjakana sy ny paikady arahina amin'ny fanaraha-maso ny fitantanam-bolam-panjakana ;
- 8- ny famaritana ny heloka bevava sy ny heloka tsotra, ny sazy ampiharina amin'izany, ny paikady heloka ary ny famotsoran-keloka ;
- 9- ny fitsipika mikasika ny fifanoheran'ny lalàna sy ny an'ny fahefana ;

10- ny fananganana rafi-pitsarana vaovao sy ny fahefana tandrify azy avy ary koa ny fandaminana sy ny paikady arahiny ;

11- ny fandaminana ny fianakaviana, ny sata sy ny fizakan-jon'ny isambatan'olona, ny fandaminana ny fananan'ny mpivady, ny fandovana, ny didimpananana sy ny tolotra ;

12- ny sata mifehy ny fananana, ny fizakà-manana, ny adidy ateraky ny zo isambatan'olona sy ny raharaham-barotra ary ny fepetra ahazoana manaisotra amin'ny tompo ny fananany na ny fampiasana azy tsy azo lavina noho ny filan'ny besinimaro na ny famindrana ny fitompoana azy amin'ny Fanjakana ;

13- ny fananganana antokon-draharaham-panjakana isan-tsokajiny ;

14- ny loharanon-karena iankinan'ny fiainam-pirenena ;

15- ny fandaminana sy ny fiasan'ny Vondrombahoakam-paritra ;

16- ny sata manokan'ny Renivohitry ny Repoblika, ny ampahany sasany amin'ny tanin'ny Repoblika, ireo Lapampanjakana sy ireo trano hafa isan'ny fananam-panjakana, ireo seranana sy ny zotram-pifamoivoizana, ireo seranam-piaramanidina, ary koa ny satan'ireo harena andranomasina ;

17- ny toetra, ny fototra ary ny tombany farany ambony amin'ny hetra sy haban'ny Vondrombahoakam-paritra itsinjarampahefana.

II- Ny lalàna no mamaritra ny foto-kevitra ankapobe momba :

1- ny fandaminana ny fiarovam-pirenena sy ny fampiasan'ireo fahefana sivily ny Tafika sy ny Hery mpitandro ny filaminana ;

2- ny sata ankapobe mifehy ny mpiasam-panjakana sivily sy miaramila ;

3- ny lalàna mifehy ny asa, ny zo sendikaly, ny zo hitokona ary ny fitsinjovana ara-tsosialy ;

4- ny famindrana ny fananan'ny orinasam-panjakana na antokon-draharaha miankina amin'ny Fanjakana amin'ny olon-tsotra na ny mifamadika amin'izany ;

5- ny fandaminana na ny fomba fiasan'ireo lafin-draharaha samihafa misahana lalàna, toe-karena, sosialy ary koltoral ;

6- ny fiarovana ny tontolo iainana.

III- Ny fivorian'ny Antenimiera roa tonta mitambatra ho Kongresy irery, amin'ny alalan'ny latsa-bato iandanian'ny antsasamanilan'ny mpikambana, no afaka manome alalana hamakiana ady amin'ny firenen-kafa.

Andininy 90- Ny volavolan-dalàna sy ny tolo-dalàna dia dinihin'ny Antenimiera nandray azy voalohany vao ampitaina any amin'ny Antenimiera ankilany. Ifandimbasan'ny Antenimiera roa tonta ny ady hevitra mandra-pisian'ny fandania rijanteny tokana.

Raha toa ka tsy mety lany ny volavolan-dalàna na tolodàna iray rehefa nodinihan'ny Antenimiera tsirairay indroa ka misy tsy fifanarahan-kevitra tamin'izy roa tonta, na rehefa nodinihan'ny Antenimiera tsirairay indray mandeha rehefa nanambara ny fisian'ny hamehana ny Governemanta, dia afaka mandray fanapahan-kevitra ny Praisinisitra hamory vaomiera ikambanana isahana izay ampiandraiketana fanolorana rijanteny momba ireo fepetra mbola iadian-kevitra.

Ny rijanteny novolavolain'io vaomiera ikambanana io dia azon'ny Governemanta atolotra ny Antenimiera roa tonta mba hankatoavina. Tsy misy fanitsiana azo raisina raha tsy nahazoana ny faneken'ny Governemanta. Raha toa ka tsy afaka mandany rijanteny tokana iombonana ny vaomiera na tsy nolania araka ireo fepetra voalaza eo amin'ny andininy eo ambony ilay rijanteny, dia ny Antenimierampirenena, amin'ny alalan'ny latsabato iandanian'ny antsasamanilan'ny mpikambana ao aminy no manapa-kevitra farany.

Andininy 91- Fehezin'ny didy amam-pitsipika ny raharaha hafa tsy tafiditra ao amin'ny sehatry ny lalàna. Azo ovàna amin'ny alalan'ny didim-panjakana izay avoaka rehefa milaza ny heviny ny Fitsarana Avo momba ny Lalàmpanorenana. Ireo rijanteny miendri-dalàna mety ho raisina rehefa manankery ity Lalàmpanorenana ity, dia tsy azo ovàna amin'ny alalan'ny didim-panjakana raha tsy nambaran'ny Fitsarana Avo momba ny Lalàmpanorenana fa miendrika didy amam-pitsipika araka ny voalazan'ny andalana etsy ambony.

Andininy 92- Ny Governemanta, raha manamby ny andraikiny araka ny fepetra voalazan'ny andininy faha-94 etsy ambony, dia afaka mitaky amin'ny Antenimiera tsirairay mba hanapa-kevitra avy amin'ny alalan'ny latsabato tokana mikasika ny fepetra manontolo na ampahany voalazan'ny rijanteny iadian-kevitra :

- mandritra ny fivoriana tsy ara-potoana raha toa ka voatolotra valo amby efapolo ora mialoha ny fisokafan'ny fivoriana ireo rijanteny ireo ;
- ao anatin'ny valo andro mialoha ny fifaranan'ny fivoriana ara-potoana tsirairay avy.

Andininy 93- Ao anatin'ny telopolo andro nanendrena azy no anehoan'ny Praisinisitra ny fandaharana ampiharana ny politika ankapoben'ny Fanjakana amin'ny Antenimierampirenena izay afaka manome tolokevitra. Raha tsapan'ny Governemanta eo am-panatanterahana ny asa fa misy fanovàna fototra tokony hatao amin'io fandaharan'asa io, dia entin'ny Praisinisitra eny amin'ny Antenimierampirenena, izay afaka manome tolokevitra.

Andininy 94- Aorian'ny fandinihana nataon'ny Filankevitry ny Minisitra dia azon'ny Praisinisitra atao ny manamby ny andraikity ny Governemanta amin'ny fametrahana fangataham-pitokisana.

Tsy azo atao ny mandatsabato raha tsy afaka valo amby efapolo ora aorian'ny fametrahana ny fangataham-pitokisana. Raha toa ka ny antsasa-manilan'ny mpikambana ao amin'ny Antenimierampirenena no mitsipaka ny fangataham-pitokisana dia mametraka ny fialany amin'ny Filohan'ny Repoblika ny Governemanta. Amin'izany dia manendry Praisinisitra ny Filohan'ny Repoblika araka ny voalazan'ny andininy faha-53.

Andininy 95- Eo amin'ny fivoriana ara-potoana voalohany no anoloran'ny Governemanta amin'ny Antenimierampirenena ny tatiitra momba ny fanatanterahany ny fandaharan'asany. Arahina adihevitra izany fanolorana izany.

Andininy 96- Ireto avy ny fomba ampiasain'ny Parlemanta ahafantarany ny asa sahanin'ny Governemanta : ny fanontaniana am-bava, ny fanontaniana an-tsoratra, ny fanadinana hentitra ary ny fampiasana ny vaomiera mpanao famotorana. Mandritra ny fotoam-pivoriana ara-potoana iray dia omena laharam-pahamehana indray mandeha isam-bolana ny mpikambana ao amin'ny Parlemanta hametrahany fanontaniana amin'ny Governemanta ary hiainoany ny valiny.

Andininy 97- Azon'ny Antenimierampirenena atao ny maneho tsy fankasitrahana ny Governemanta amin'ny alalan'ny latsabato fitsipaham-pitokisana. Tsy azo raisina anefa ny tolokevitra toy izany raha tsy ny antsasaky ny mpikambana ao amin'ny Anteni-mierampirenena farafahakeliny no manao sonia azy. Valo amby efapolo ora aorian'ny nandrosoana ny tolo-kevitra ho tapahina vao azo atao ny latsabato.

Tsy lany ny fitsipaham-pitokisana raha tsy ny roa ampahatelon'ny mpikambana ao amin'ny Antenimierampirenena no mankatò azy.

Raha lany izany fitsipaham-pitokisana izany dia mametraka ny fialany amin'ny Filohan'ny Repoblika ny Governemanta ka hisy fanendrena Praisinisitra araka ny fepetra voalazan'ny andininy faha-53 etsy ambony.

Andininy 98- Raha misy antony lehibe marim-pototra dia azon'ny Filohan'ny Repoblika atao ny mandrava ny Antenimierampirenena.

Andininy 99- Amin'ny alalan'ny latsabato lanian'ny antsasa-manilan'ny mpikambana ao amin'ny Antenimiera tsirairay avy, dia azon'ny Antenimiera roa tonta atao ny mamindra ny fahefana manao lalàna amin'ny Filohan'ny Repoblika mandritra ny fotoana voafetra ary mikasika anton-javatra voafaritra.

Io famindram-pahefana io dia manome alalana ny Filohan'ny Repoblika handray fepetra mahafaobe ao anatin'ny sehatry ny lalàna amin'ny alalan'ny hitsivolana tapahina eo am-pivorian'ny Filankevitry ny Minisitra.

Andininy 100- Raha misy hamehana na atambo, dia afaka mandray fepetra ny Filohan'ny Repoblika amin'ny alalan'ny hitsivolana ao anatin'ny sehatry ny lalàna.

Andininy 101- Amin'ny alalan'ny fanambarana, tsy arahina adihevitra no ifandraisan'ny Filohan'ny Repoblika amin'ny Parlemanta.

Zana-dohateny III Ny amin'ny Asam-pitsarana

Toko voalohany Ny amin'ny foto-kevitra fototra

Andininy 102- Ny Fitsarana Tampony, ny Fitsarana Ambony sy ireo fitsarana miankina aminy ary koa ny Fitsarana Avo no mitsara araka ny Lalàmpanorenana sy ny lalàna amin'ny anaran'ny Vahoaka Malagasy.

Andininy 103- Ny Filohan'ny Repoblika no miantoka ny fahaleovantenan'ny Fitsarana. Manampy azy amin'izany ny Filankevitra Ambony momba ny Mpitsara izay izy no filohany. Ny Minisitra miandraikitra ny Fitsarana no filoha lefitra.

Andininy 104- Didim-panjakana raisin'ny Filohan'ny Repoblika araka ny fepetra voalazan'ny lalàna fehizoro no anendrena ny mpitsara amin'ny toerana mifanandrify amin'ny laharany na anesorana azy eo amin'ny asany.

Andininy 105- Eo amin'ny asam-pitsarana sahaniny dia mahaleotena ny mpitsara mpamoaka didy, ny mpitsara sy ny mpitsara mpanampy ka ny Lalàmpanorenana sy ny lalàna ihany no mifehy azy ireo.

Araka izany, afa-tsy izay voafaritry ny lalàna ary ankoatry ny fampiharana ny fahefana ara-pifehezana, dia tsy azo tohintonina na amin'ny fomba inona na amin'ny fomba inona izy ireo amin'ny asam-pitsarana ataony ho fanatontosana ny andraikiny, afa-tsy

noho ny fahadisoana na tsy fahaizana asa miharihary izay voamarin'ny Filankevitra Ambony momba ny Mpitsara.

Andininy 106- Ny mpitsara mpamoaka didy dia tsy azo hetsehina amin'ny toerany ; manao ny asa mifanentana amin'ny toerana tokony hisy azy araka ny laharany izy ; tsy azo afindra toerana izy raha tsy misy fanekena avy aminy raha tsy hoe misy antony ilàna izany amin'ny asa, izay tsy maintsy voamarin'ny Filankevitra Ambony momba ny Mpitsara.

Andininy 107- Ny mpitsara ao amin'ny Fampanoavana dia tsy maintsy mankatò ny ambaratongam-pahefana.

Na izany aza, tsy azo angatahina amin'izy ireo ny hanatontosana zavatra hita fa mifanohitra tanteraka amin'ny lalàna.

Ao amin'ny fehinteny sy taky ataony am-bava dia ny feon'ny fieritreretany sy ny lalàna no mibaiko azy.

Mampiasa ireo mpiandraikitra ny fikarohana fandikan-dalàna izy ary mitarika sy manara-maso ny asan'izy ireo.

Andininy 108- Ny fanaovana ny asa maha-mpitsara eo anivon'ny Fitsarana isan'ambaratongany dia tsy azo ampirafesina amin'ny asa sahanina ao amin'ny antoko pôlitika, amin'ny asa fanatanterahana andraikitra nahavoafidy eo anivon'ny vahoaka na izay rehetra mety ho fisahanana anton-draharaha ahazoam-bola, afa-tsy ny asa fampianarana.

Andininy 109- Ny Filankevitra Ambony momba ny Mpitsara dia rantsa-mangaika miandraikitra ny fiarovana sy ny famaizana, natao hanao andrimaso ny fanajana ireo fepetra raiketin'ny satan'ny Mpitsara, hanara-maso ny fanajana ny fitsipi-pitondrantena amin'ny maha mpitsara, hanome torolalana hanatsarana ny fomba fitantanana ny raharaham-pitsarana ka anisan'izany ny amin'ireo fepetra raisina amin'ny alalan'ny lalàna na didy amam-pitsipika mikasika ny antokom-pitsarana ary ny mpitsara.

TOKO II (lasa taorian'ny Toko III t@ ny version voalohany)

Ny amin'ny Fitsarana Avo momba ny Lalàmpanorenana

Andininy 110 - Misy mpikambana sivy ao amin'ny Fitsarana Avo momba ny Lalàmpanorenana ka fito taona no aharetan'ny asa anendrena azy ireo. Mpikambana telo amin'izy ireo no tendren'ny Filohan'ny Repoblika, roa fidian'ny Antenimierampirenena, roa fidian'ny Antenimierandoholona, ary roa fidian'ny Filankevitra Ambony momba ny Mpitsara. Didim-panjakana raisin'ny Filohan'ny Repoblika no anendrena ny Filohan'ny Fitsarana Avo momba ny Lalàmpanorenana. Didim-panjakana ataon'ny Filohan'ny Repoblika no anamarinana ny fanendrena ireo mpikambana hafa.

Andininy 111- Ny asa maha mpikambana ao amin'ny Fitsarana Avo momba ny Lalàmpanorenana dia tsy azo ampifafesina amin'ny maha mpikambana ao amin'ny Governemanta, ao amin'ny Parlemanta, na amin'izay andraikitra rehetra nahavoafidy eo anivon'ny vahoaka, na asa eo anivon'ny antoko pôlitika na eo

anivon'ny sendikà na amin'izay rehetra fisahanana anton-draharaha ahazoam-bola, afa tsy ny asa fampianarana.

Andininy 112- Ankoatry ny antony ampisahanan'ny andininy hafa ao amin'ny Lalàmpanorenana azy, ary araka ny fepetra voalazan'ny lalàna fehizoro dia ny Fitsarana Avo momba ny Lalàmpanorenana no :

- 1- mitsara raha mifanaraka amin'ny Lalàmpanorenana ireo fifanekena iraisam-pirenena, lalàna, hitsivolana, ary ireo didy aman-pitsipika ataon'ny Fahefana foibe ;
- 2- mitsara ny fifandiram-pahefana eo amin'ny Andrim-panjakana roa na maromaro, na eo amin'ny Fanjakana foibe sy Vondrombahoakam-paritra itsinjaram-pahefana ;
- 3- mitsara ny olana mikasika ny fizotran'ny fitsapan-kevi-bahoaka, ny fifidianana ny Filohan'ny Repoblika ary ny fifidianana Solombavambahoaka.

Andininy 113- Ny Filohan'ny Repoblika dia manolotra ny lalàna fehizoro sy ny hitsivolana hodinihin'ny Fitsarana Avo momba ny Lalàmpanorenana alohan'ny famoahana hampanan-kery azy ireny. Ny fepetra nambara fa tsy mifanaraka amin'ny Lalàmpanorenana dia tsy azo avoaka hanan-kery. Raha izany no miseho, dia azon'ny

Filohan'ny Repoblika atao ny mamoka hanan-kery ireo andininy hafa amin'ilay lalàna na ilay hitsivolana, na hamerina ny rijanteny manontolo arakaraka ny karazany hodinihin'ny Parlemanta na ny Filankevitry ny Minisitry indray, araka ny trangan-javatra, na koa tsy hamoaka azy hanan-kery.

Ny fitsipika anatin'ny Antenimiera tsirairay dia aroso hamarinina raha mifanaraka amin'ny Lalàmpanorenana alohan'ny hampiharana azy. Ny fepetra nambara fa tsy mifanaraka amin'ny Lalàmpanorenana dia tsy azo ampiharina.

Ny Lehiben'ny Andrimpanjakana, na ny ampahefatra ny mpikambana ao amin'ny iray amin'ireo Antenimiera roa tonta dia mahazo mandroso lalàna tsotra eo amin'ny Fitsarana Avo momba ny Lalàmpanorenana mba hanaovana izany fanamarinana izany.

Amin'ireo tarehin-javatra voalaza etsy ambony ireo, ny fampakaran-draharaha eo amin'ny Fitsarana Avo momba ny Lalàmpanorenana dia mampihantona ny fe-potoana tokony hamoahana ny lalàna hanankery.

Andininy 114- Ny Lehiben'Andrimpanjakana, na ny ampahefatra ny mpikambana ao amin'ny iray amin'ireo Antenimiera roa tonta, dia mahazo mandroso rijanteny miendrika lalàna na fitsipika, na koa anton-javatra tafiditra amin'ny fahefan'ny Fitsarana Avo momba ny Lalàmpanorenana mba hohamarinina ny fifanarahany amin'ny Lalàmpanorenana.

Raha misy mpiady manasingana eo anatrehanà Fitsarana, fifanoherana amin'ny Lalàmpanorenana dia mampiantona ny fizotry ny raharaha io fitsarana io ka manome azy fe-potoana iray volana hampakarany ny raharaha eo amin'ny Fitsarana Avo momba ny Lalàmpanorenana, izay tsy maintsy mamoka didy ao anatin'ny iray volana.

Torak'izany, raha misy mpiady milaza eo anatrehanà Fitsarana fa misy fepetra ao amin'ny rijantenin-dalàna na fitsipika manohintohina ny zo fototra ananany eken'ny Lalàmpanorenana dia mampiato ny fizotry ny raharaha io fitsarana io araka ny fepetra voalazan'ny andalana etsy aloha.

Ny fepetra nambara fa tsy mifanaraka amin'ny Lalàmpanorenana dia mitsahatra tsy manan-kery avy hatrany. Avoaka ao amin'ny Gazetim-panjakana ny fanapahana noraisin'ny Fitsarana Avo momba ny Lalàmpanorenana.

Andininy 115- Azona lehiben'Andrimpanjakana atao ny maka ny hevitra ny Fitsarana Avo momba ny Lalàmpanorenana, mikasika ny fifanarahana na tsia amin'ny Lalàmpanorenana volavolan-panapahan-kevitra na ny fivoasana omeny ny fepetra iray raiketin'ity Lalàmpanorenana ity.

Andininy 116- Mamoaka didy ny Fitsarana Avo momba ny Lalàmpanorenana amin'ny fifanolanana miseho amin'ny fifidianana sy ny fitsapankevi-bahoaka. Manao fanapahana kosa izy amin'ny anton-javatra hafa tandrifin'ny fahefana ananany, afa-tsy amin'ny tarehin-javatra voalazan'ny andininy faha-115. Lazaina ny anton'ny didy sy fanapahana avoakan'ny Fitsarana Avo momba ny Lalàmpanorenana ; tsy azo akarina fitsarana hafa intsony izy ireny. Tsy maintsy ampiharin'ny fahefam-panjakana sy izay rehetra manam-pahefana amin'ny fitondrana sy ny fitsarana.

TOKO III

Ny amin'ny Fitsarana Tampony

Andininy 117- Ny Fitsarana Tampony no miandraikitra ny fanaraha-maso ny fampandehanana ara-dalàna ny antokom-pitsarana misahana ny ady madio sy ady heloka, ny misahana ny fifanolanana amin'ny Fanjakana, ary ny misahana ny fanaraha-maso ny fitantanam-bolam-panjakana.

Ao aminy dia ahitana ny :

- Fitsarana Fandravana ;
- Filankevi-panjakana ;
- Fitsarana momba ny Kaonty.

Andininy 118- Ny Filoha Voalohany sy ny Tonia Voalohany Mpampanoa ao amin'ny Fitsarana Tampony no lehiben'io antokom-pitsarana avo io. Samy tendrena eo amin'ny Filankevitry ny Minisitra izy ireo araka ny fanolorana ataon'ny Minisitra miandraikitra ny Fitsarana izay naka ny hevitra ny Filankevitra Ambony momba ny Mpitsara.

Andininy 119- Misy filoha lefitra telo manampy ny Filoha Voalohany ka tendrena tsirairay avy ho filohan'ny Fitsarana Fandravana, ny Filankevi-panjakana, ny Fitsarana momba ny Kaonty.

Ny filoha lefitra tsirairay dia tendrena eo amin'ny Filankevitry ny Minisitra, araka ny fanolorana ataon'ny Minisitra miandraikitra ny Fitsarana izay naka ny hevitra ny Filankevitra Ambony momba ny Mpitsara, araka izay azo atao amin'ireo mpitsara tranainy indrindra ao amin'ny laharana ambony indrindra amin'ny antokom-pitsarana misahana ny ady madio sy ady heloka, ny fifanolanana amin'ny Fanjakana na ny fanaraha-maso ny fitantanam-bolam-panjakana voakasik'izany.

Andininy 120- Ny Fampanoavana ao amin'ny Fitsarana Tampony dia ahitana :

- Fampanoavana ao amin'ny Fitsarana Fandravana;

- Kaomisaria jeneralin'ny lalàna ao amin'ny Filankevi-panjakana ;
- Kaomisaria jeneraly momba ny Tahirim-bolam-panjakana ao amin'ny Fitsarana momba ny Kaonty.

Ny lehiben'ireo antokon-draharaha telo ireo no manampy ny Tonian'ny Fampampanoavan'ny Fitsarana Tampony.

Ny lehiben'ny fampanoavana ao amin'ny Fitsarana Fandravana, ny lehiben'ny Kaomisaria jeneralin'ny lalàna, ny lehiben'ny Kaomisaria jeneraly momba ny Tahirim-bolam-panjakana dia tendrena eo amin'ny Filankevitry ny Minisitra, araka ny fanolorana ataon'ny Minisitra miandraikitra ny Fitsarana izay naka ny hevitra ny Filankevitra Ambony momba ny Mpitsara, araka izay azo atao amin'ireo mpitsara tranainy indrindra ao amin'ny laharana ambony indrindra amin'ny antokom-pitsarana misahana ny ady madio sy ady heloka, ny fifanolanana amin'ny Fanjakana na ny fanaraha-maso ny fitantanam-bolam-panjakana voakasik'izany.

Andininy 121- Ankoatra ireo andraikitra ampisahanin'ny lalàna manokana azy dia ny Fitsarana Tampony no mitsara ny olana mikasika ny fahefa-mitsara eo amin'ny fitsarana roa avy amin'ny antokom-pitsarana samy hafa.

Andininy 122- Ny Fitsarana Fandravana no manara-maso ny fampiharana'ireo antokom-pitsarana misahana ny ady madio sy ady heloka ny lalàna.

Ankoatra ireo fahefana eken'ny lalàna manokana ho sahaniny dia izy no manapaka ny amin'ny fangatahana fandravana atao amin'ny didy navoakan'ireo antokom-pitsarana izay tsy misy intsony fampakarana azo atao aminy.

Andininy 123- Ny Filankevi-panjakana no manamarina ny maha ara-dalàna ny fanapahana noraisin'ny fitondran-draharaham-panjakana sy manara-maso ny fampiharana ny lalàna eo anivon'ny antokom-pitsarana misahana ny fifanolanana amin'ny Fanjakana.

Araka ny fepetra voalazan'ny lalàna fehizoro, ny Filankevi-panjakana no :

1- mandinika ny fampakarana fitsarana ambony ny fanamarinana ny maha ara-dalàna ny fanapahana maha faobe nataon'ny Vondrombahoakam-paritra itsinjaram-pahefana ;

2- mitsara ny fangatahana fanafoanana ny fanapahana noraisin'ny manampahefana ao amin'ny fitondrana, ny fangatahana famerenan-jo noho ny fahavoazana vokatry ny asan'ny fitondran-draharaham-panjakana amin'ireo trangan-javatra nitera-pahavoazana, ny fifanolanana mikasika ny hetra ;

3- mitsara ny fampakarana fitsarana ambony na ny fandravana ireo didy navoakan'ny fitsarana misahana ny fifanolanana amin'ny Fanjakana na antokom-pitsarana manokana.

Izy no mitsara ireo raharaha ifanolanana amin'ny fifidianana sasantsasany. Azon'ny Praiminitra atao ny maka hevitra aminy momba ny volavolan'ny rijantenin-dalàna sy ny didy amam-pitsipika ary ny fifanarahana na koa momba ny fivoasana ny voalazan'ny lalàna sy ny didy amam-pitsipika.

Araka ny fangatahan'ny Praiminitra dia afaka mandinika rijantenin-dalàna mikasika ny fandaminana, ny fomba fiasa sy ny andraikitra ny sampan-draharaham-panjakana izy.

Andininy 124- Ny Fitsarana momba ny Kaonty no :

- 1- mitsara ny kaontin'ireo mpitam-bolam-panjakana ;
- 2- manara-maso ny fanatanterahana ny lalàna fitantanam-bolam-panjakana sy ny tetibolan'ny antokon-draharaha miankina amin'ny Fanjakana ;
- 3- manara-maso ny kaonty sy ny fitantanana ny orinasam-panjakana ;
- 4- mitsara ny fampakarana ambony natao tamin'ireo didim-pitsarana navoakan'ny fitsarana momba ny fitantanam-bolam-panjakana na ireo rafi-panjakana miendrika fitsarana ;
- 5- manampy ny Parlemanta sy ny Governemanta eo amin'ny fanaraha-maso ny fanatanterahana ny lalàna fitantanam-bolam-panjakana.

Andininy 125- Ny Fitsarana Tampony dia mandefa tatitra isan-taona momba ny asa nosahaniny ho an'ny Filohan'ny Repoblika, ny Praiminitra, ny Filohan'ny Antenimiera roa tonta ary ny Minisitry miandraikitra ny Fitsarana. Io tatitra io dia tsy maintsy avoaka amin'ny Gazetim-panjakana ao anatin'ny taona manaraka ny fifaranan'ny taom-pitsarana nanaovana azy.

TOKO IV **Ny amin'ny Fitsarana Avo**

Andininy 126- Ny Filohan'ny Repoblika dia tsy tompon'andraikitra noho ny zava-natao teo amin'ny asany na teo am-panaovana ny raharahany afa-tsy ny amin'ny famadihana Tanindrazana na tsy fanajana lehibe sy miverimberina ny Lalàmpanorenana.

Ny Antenimiera roa tonta no afaka miampanga azy amin'ny alalan'ny latsabato misaraka atao ampahibemaso ary iandanian'ny roa ampahatelon'ny mpikambana ao amin'ny antenimiera tsirairay.

Ny Fitsarana Avo no mitsara azy ary ny fanonganana no sazy mety hihatra aminy. Raha misy ny fanonganana dia ny Fitsarana Avo momba ny Lalàmpanorenana no mizaha fototra ny fahabangan'ny toeran'ny Filohan'ny Repoblika ; ary atao ny fifidianana Filoha vaovao araka ny fepetra voalazan'ny andininy faha-47 ery aloha. Ny Filoha voaongana dia tsy mahazo milatsaka ho fidina intsony amin'izay rehetra mety ho asan'olomboafidim-bahoaka.

Andininy 127- Ny Filohan'ny Antenimiera roa tonta, ny Praiminitra, ny mpikambana hafa ao amin'ny Governemanta ary ny Filohan'ny Fitsarana Avo momba ny Lalàmpanorenana dia tompon'andraikitra itataovam-pamaizana noho ny zava-natao teo amin'ny asany ka voatondro ho heloka bevava na heloka tsotra tamin'ny fotoana nanaovana izany, ka ny Fitsarana Avo no mitsara azy.

Ny Antenimiera roa tonta no afaka miampanga azy ireo amin'ny alalan'ny latsabato misaraka iandanian'ny antsamanilan'ny mpikambana ao amin'ny Antenimiera tsirairay. Ny Tonian'ny Fampanoavan'ny Fitsarana Fandravana no manao ny fampakaran-draharaha ho eo amin'ny fitsarana mahefa.

Andininy 128- Ny antokom-pitsarana iraisan'ny daholobe no mitsara azy ireo amin'ny heloka nataony ivelan'ny fanaovany ny asany.

Ny Tonian'ny Fampanoavan'ny Fitsarana Fandravana no manao ny fampakaran-draharaha ho eo amin'ny fitsarana mahefa.

Amin'ny heloka tsotra dia ny Filohan'ny Fitsarana no mitarika ny fotoana, ary raha misy ny tsy fahafahany dia Filoha lefitra iray no manao izany.

Ampiharina koa amin'ireo Solombavambahoaka na ny mpikambana ao amin'ny Fitsarana Avo momba ny Lalàmpanorenana ny fepetra voalazan'ireo andalana telo etsy aloha.

Andininy 129- Manana fahefana feno sy tanteraka hitsara ny Fitsarana Avo.

Andininy 130- Misy mpikambana sivy ao amin'ny Fitsarana Avo dia :

- 1- ny Filoha voalohan'ny Fitsarana Tampony, Filoha, izay soloin'ny Filohan'ny Fitsarana Fandravana avy hatrany raha misy tsy fahafahany ;
- 2- filohan'ny Rantsana roa avy ao amin'ny Fitsarana Fandravana sy mpisolo toerana roa notendren'ny fivoriamben'io fitsarana io ;
- 3- filoha voalohany roa avy aminà Fitsarana Ambony sy mpisolo toerana roa notendren'ny Filoha Voalohan'ny Fitsarana Tampony;

4- solombavambahoaka tompo-toerana roa sy mpisolo toerana roa sy mpisolo toerana roa nofidian'ny Antenimierampirenena amin'ny fiatombohan'ny fepotoana fanaovan-dalàna ;

5- loholona roa tompo-toerana sy mpisolotoerana roa nofidian'ny Antenimierandoholona amin'ny fiatombohan'ny fepotoana fanaovan-dalàna ; Ny Tonia Voalohany Mpampanoa ao amin'ny Fitsarana Tampony ampian'ny iray na maromaro amin'ireo mpitsara ao amin'ny Fampanoavana iadidiany no miandraikitra ny fampanoavana. Raha misy tsy fahafahany dia ny Tonia Voalohany Mpampanoa ao amin'ny Fitsarana Fandravana no misolo toerana azy. Ny lehiben'ny mpiraki-draharahan'ny Fitsarana Tampony no mpiraki-draharahan'ny Fitsarana Avo avy hatrany. Izy no mitazona ny firaketana an-tsoratra. Raha misy tsy fahafahany dia ny lehiben'ny mpiraki-draharahan'ny Fitsarana Fandravana no misolo azy.

Andininy 131- Ireo fepetra voalazan'ity Lalàmpanorenana ity dia tsy misakana ny fankatoavana ny satan'ny Fitsarana Ambony Irasampirenena momba ny Ady heloka natao tao Rôma ny 17 jolay 1998 sy ny fanatanterahana ireo adidy naterak'izany araka ny voalazan'io sata io.

LOHATENY IV NY AMIN'NY FIFANEKENA SY FIFANARAHANA AMIN'NY ANY IVELANY

Andininy 132- Ny Filohan'ny Repoblika no mifampiraharaha sy mankatò ny fifanekena amin'ny any ivelany. Ampahafantarina azy ny fifampiraharaha rehetra handraiketana fifanekena iraisam-pirenena tsy ilàna fankatoavana.

Tsy maintsy lalàna no manome alalana hankatoavana na hanekena ny fifanekem-pihavanana, ny fifanekem-barotra, na ny fifanarahana, na ny fifanekena mikasika ny fandaminana ny rafitra samihafa iraisam-pirenena, ireo izay mampiditra andraikitra ho efaina amin'ny volam-panjakana, ireo izay manova ny fepetra miendrika lalàna, ireo izay mikasika ny fitoetry ny olona, fifanekena tsy hifanafika, ireo izay manova ny faritra ny tanim-pirenena.

Alohan'izay fankatoavana rehetra atao, dia atolotry ny Filohan'ny Repoblika ny Fitsarana Avo momba ny Lalàmpanorenana ireo fifanekena, mba hohamarinina raha mifanaraka amin'ny Lalàmpanorenana. Raha tsy mifanaraka amin'ny Lalàmpanorenana izy ireny, dia tsy azo atao ny fankatoavana raha tsy aorian'ny fanitsiana izany.

Raha vantany vao navoaka ho fantatry ny besinimaro ny fifanekena na ny fifanarahana nankatoavina na nekena ara-dalàna dia manan-kery mihoatra noho ny lalàna raha toa ampihariny ny ankilany ny fifanarahana na ny fifanekena tsirairay.

Andininy 133- Ny Praiminisitra no manao fifampiraharaha sy manao sonia ny fifanarahana iraisam-pirenena raha tsy ilàna fankatoavana.

LOHATENY V NY AMIN'NY FANDAMINANA NY FIADIDIANA NY LAFITANY

**Zana-dohateny voalohany
Ny amin'ny fandaminana**

**Toko voalohany
Ny amin'ny fepetra ankapobe**

Andininy 134- Ireo vondrombahoakam-paritra itsinjaram-pahefana, manana zo aman'andraikitra eken'ny lalàna ary koa mahatapa-tena ara-pitondrana sy ara-bola, no sehatra eo amin'ny rafim-pitondrana ahazoan'ny olom-pirenena mandray anjara mivantana amin'ny fitantanana ny raharaham-bahoaka ary miantoka ny fanehoana izay fahasamihafana misy eo amin'izy ireo sy ny mampiavaka azy.

Lalàna no mamaritra ny fari-pananany izay ahitana ny fananana ampiasaina ho amin'ny tombontsoam-bahoaka sy ny fananana manokana.

Ny tany tsy hita tompo sy ireo tsy manan-tompo dia anisan'ny fananana tantanan'ny Fanjakana foibe.

Andininy 135- Manana fahefana handray didy amam-pitsika ny Vondrombahoakam-paritra itsinjaram-pahefana.

Ny Fanjakana no mitandro ny tsy hisian'ny fifanipahan'ny didy amam-pitsipiky ny faritra iray amin'ny tombotsoan'ny faritra iray hafa.

Ny Fanjakana no mihy ny hisian'ny fampandrosoana mirindra eo amin'ireo Vondrombahoakam-paritra itsinjaram-pahefana rehetra ; izany dia mifototra amin'ny firaisakinam-pirenena, ny harena azo trandrahana ananan'ny faritra tsirairay avy ary ny fifandanjana isam-paritra amin'ny alalan'ny fepetra hisian'ny fifampitsinjarana mifanentana.

Handraisina fepetra manokana ireo faritra izay tratra aoriana, anisan'izany ny famoronana tahiry manokan'ny firaisankina ho azy ireo.

Andininy 136- Ireo Vondrombahoakam-paritra itsinjaram-pahefana, ampian'ny Fanjakana foibe, no mitandro ny filaminam-bahoaka, ny fiarovana ny fiaraha-monina, ny fitantanana-draharaha sy ny fanajariana ny lafitany, ny fampandrosoana ara-toekarena, ny fanatsarana ny fari-piainana. Amin'ireo lafiny voalaza ireo dia ny lalàna no mametra ny fitsinjarana ny fahefa-manapaka izay mitsinjo ny tombotsoam-pirenena sy ny an'ny faritra.

Andininy 137- Mahatapa-tena ara-bola ireo Vondrom-bahoakam-paritra itsinjaram-pahefana. Mamolavola sy mitantana ny tetibolany izy ireo, araka ny fepetra mifehy ny fitantanam-bolam-panjakana. Vatsiana loharanom-bola maro samihafa ny tetibolan'ny Vondrombahoakam-paritra.

Andininy 138- Ny Faritra sy ny Kaomina no Vondrombahoakam-paritra itsinjaram-pahefana eto amin'ny tanin'ny Repoblika.

Ny famoronana sy ny famaritana ny vondrom-bahoakam-paritra itsinjaram-pahefana isanisany dia tsy maintsy mifototra amin'ny fitoviana eo amin'ny toe-tany, toekarena, sosialy ary kolontsaina. Ny lalàna no mamaritra izany. Ny anarana omena ny Vondrom-bahoakam-paritra itsinjaram-pahefana isanisany dia azo ovana amin'ny alalan'ny didim-panjakana raisina eo amin'ny Filankevitry ny Minisitry, rahefa nakana ny hevitra ny tompon'andraikitra mahefa ny faritra voakasika.

Andininy 139- Mitondra tena malalaka ireo Vondrom-bahoakam-paritra itsinjaram-pahefana amin'ny alàlan'ny antenimierany izay mandamina amin'ny fanapahan-kevitra ataony ireo tandrifim-pahefana omen'ity Lalàmpanorenana ity sy ny lalàna azy ireo. Tsy tokony mifanohitra amin'ny Lalàmpanorenana sy ny didy aman-dalàna izany fanapahan-kevitra izany.

Andininy 140- Mpiasam-panjakana no misolotena ny Fanjakana foibe eny anivon' ireo Vondrom-bahoakam-paritra itsinjaram-pahefana.

TOKO II

Momba ny Faritra

Andininy 141- Miompana indrindra amin'ny lafiny ara toe-karena sy ara piaraha-monina ny andraikitry ireo Faritra. Miara miasa amin'ny sampan'asa miankina na tsy miankina amin'ny Fanjakana, ny Faritra dia mitarika, mampiroborobo, mandrindra ary mampirindra ny fampandrosoana

ara toe-karena sy ara-tsosialy, ao anatin'ny fari-piadiany ; araka izany dia manao ny vinavinam-pandaminana sy ny fanajariana ny lafitany ary ny fampiharana ny hetsika fampandrosoana rehetra izy ireo. Vovonana iadian'ny lohany eo amin'ny lafiny fampandrosoana ny faritra.

Andininy 142- Rafitra samy hafa no misahana ny andraikitry ny asa mpanatanteraka sy ny asa filan-kevitra ao amin'ny faritra.

Andininy 143- Olom-boafidy no mitarika ny rantsamangaika misahana ny asa mpanatanteraka araka ny fepetra sy ny pitsopitsony voalazan'ny lalàna. Izy no tompon'andraikitra voalohany amin'ny tetik'ady sy ny fampiharana ny hetsika fampandrosoana rehetra ao amin'ny faritra iadidiany. Izy no lehiben'ny fitantanana-draharaha ao amin'ny faritra misy azy.

Andininy 144- Ny Filankevimparitra, izay ahitana mpikambana voafidin'ny daholobe mivantana araka ireo fepetra voalazan'ny didy aman-dalàna, no misahana ny asa fanapahana. Mpikambana feno ao amin'ny Filankevimparitra ny Parlemantera.

Andininy 145- Ny lalàna no mametra ny mombamomba ny mpikambana, ny fandaminana sy ny fampandehanana ny Filankevimparitra, ary ny fifidianana ireo mpikambana.

TOKO III

Momba ny Kaomina

Andininy 146- Ny Kaomina no vondrom-bahoakam-paritra itsinjaram-pahefana fototra. Misokajy ho ambonivohitra na ambanivohitra ny Kaomina araka ny isan'ny mponina ao aminy ka nahatonga azy ireny ho lasa tamba-tanàna ambonivohitra na tsia.

Andininy 147- Miara-miasa amin'ny fampandrosoana ara-toekarena, ara-piaraha-monina ary ara-kolontsaina ny kaomina ao amin'ny faritra misy azy. Manaraka indrindra ireo fotokevitra ny lalàna fototra, sy ny didy aman-dalàna ary koa ny fotokevitra maha mpiray vodorindrina, fampiroboroboana sy fiarovana ny tombotsoan'ny mpiara-monina ny tandrifim-pahefan'izy ireo.

Andininy 148- Afaka mivondrona ny samy kaomina hanatanterahana tetikasa fampandrosoana iraisana.

Andininy 149 - Rafitra samy hafa no misahana ny asa mpanatanteraka sy ny asa fanapahana ao amin'ny kaomina.

Zana-dohateny II

Ny amin'ny loharanom-bola

Andininy 150- Toy izao avy ireo loharanom-bolan'ny Vondrom-bahoakam-paritra itsinjaram-pahefana :

- 1- ny vola azo avy amin'ny hetra sy haba nolanian'ny Filankevitra ary raisina mivantana ho an'ny tetibolan'ny Vondrombahoakam-paritra ;
- 2- ny anjara voatokana ho azy avy hatrany tamin'ny vola azo amin'ny hetra sy haba miditra ao anatin'ny tetibolan-panjakana ankapobeny ;
- 3- ny vola azo avy amin'ny fanomezana avy amin'ny Fanjakana ho an'ny Vondrombahoakam-paritra itsinjaram-pahefana tsirairay na miaraka, araka ny zavamisy manokana mahakasika azy ireo, na ho fanonerana ny vesatra mianjady aminy noho ny fandaharan'asa na tetikasa notapahin'ny Fanjakana foibe ka ampiharina ireny Vondrom-bahoakam-paritra ireny ;
- 4- ny vola miditra avy amin'ny fari-pananany ;
- 5- ireo vola azo avy amin'ny fampiasana ireo sampan-draharaha andoavam-bola eny an-toerana.

Andininy 151- Ny fananganana na fanitarana fahefana izay mitarika fitomboan'ny fandanian'ny Vondrombahoakam-paritra dia arahina fampitaovana izay feran'ny lalàna. Ireo famindram-pahefana rehetra avy amin'ny Fanjakana foibe mankany amin'ny Vondrombahoakam-paritra itsinjaram-pahefana dia arahina fampitaovana sy fanomezana loharanom-bola mifanentana amin'izay ilaina amin'izany.

LOHATENY VI

NY AMIN'NY FANITSIANA NY LALAMPANORENANA

Andininy 152- Ny Filohan'ny Repoblika izay maka fanapahan-kevitra eo amin'ny Filankevitry ny Minisitry, na ireo Antenimierampirenena sy Antenimierandoholona nanapaka tamin'ny latsabato misaraka nataon'ny antenimiera tsirairay ka nolanian'ny antsasa-manilan'ny mpikambana ao aminy avy, no mahazo manao volavolam-panitsiana ny Lalàmpanorenana.

Tsy misy volavola na tolo-panitsiana azo aroso raha toa izany manohintohina ny mahariry tsy anombinana ny tanim-pirenena.

Tsy azo ovàna ny maha-Repoblika ny Fanjakana.

Andininy 153- Tsy lany ny volavola na tolo-panitsiana raha tsy ny telo ampahefatry ny mpikambana ao amin'ny Antenimiera tsirairay no mandany azy.

Andininy 154- Azon'ny Filohan'ny Repoblika atao eo amin'ny Filankevitry ny Minisitry ny manapaka fa ny fanitsiana ny Lalàmpanorenana dia anaovana fitsapan-kevibahoaka.

Ny volavola na tolo-dalàna fanitsiana ny Lalàmpanorenana dia lany rehefa mahazo ny antsasamanilan'ny vato manan-kery.

LOHATENY VII

FEPETRA TETEZA-MITA SY SAMIHAFANA

Andininy 155- Ny Filohan'ny Repoblika am-perin'asa, mandra-pahatapitry ny fepotoana nifidianana azy, dia manao ny asa aman'andraikitra ny Filohan'ny Repoblika voarakitra ato amin'ity Lalàmpanorenana nasiam-panitsiana ity.

Andininy 156- Omem-pahefana ny Filohan'ny Repoblika hanao hitsivolana, eo anivon'ny Filankevitry ny Minisitry, handraisana ireo fepetra ilaina ao anatin'ny sehatry ny lalàna ho fametrahana ireo Andrimpanjakana na Vondrom-bahoakam-paritra itsinjaram-pahefana voalazan'ity Lalàmpanorenana nasiam-panitsiana ity. Andraikitra ny Governemanta ny fametrahana ireo Andrimpanjakana na Vondrombahoakam-paritra itsinjaram-pahefana voalazan'ity Lalàmpanorenana nasiam-panitsiana ity ao anatin'ny telopolo volana miainga amin'ny vaninandro mampanan-kery ireo hitsivolana ireo.

Andininy 157- Manohy ny asany ny Antenimierampirenena am-perin'asa mandra-pahatapitry ny fepotoana nifidianana azy.

Andininy 158- Manohy ny asany ny Antenimierandoholona am-perin'asa mandrapanavaozana ny mpikambana ao aminy araka ny voalazan'ity Lalàmpanorenana nasiam-panitsiana ity.

Andininy 159- Mandra-pitsangan'ireo rafitra momba ny faritra voalazan'ity Lalàmpanorenana ity dia tendrena eo amin'ny fivoriana ny Filankevitry ny minisitry na olona izay mitarika ny rafitra mpanatanteraka eny anivon'ny faritra.

Ireo faritra misy amin'izao fotoana izao dia manohy ny asany araka ny didy amandalàna manankery.

Ny kaomina dia fehezina ny lalàna manankery.

Andininy 160- Raha tsy misy fanovana atao any aoriana, ireo fepetra raketin'ny didy aman-dalàna manankery eto amin'ny Repoblika izay tsy mifanohitra amin'ireo voalazan'ity Lalàmpanorenana nasiam-panitsiana ity dia azo ampiharina hatrany.